

Jó Pajtás

2017. V. 18.

71. évf., 17. szám

ALLEGRO

Örömzenészek Kúlán

TUDOMÁNY ÉS LEGENDA

Egy alma forradalmasítja a fizikát

MÚZEUMOK VILÁGNAPJA

A népelet tárgyi emlékei Kupuszinán

LEGOKEDVELŐKNEK

Holdra szállunk a Saturn V-vel!

Fotó: Ótos András

A múzsák otthonában

A legtöbben, ha idegen helyen járunk, feltétlenül meglátogatjuk a múzeumokat, hiszen ott betekintést nyerünk az ország múltjába, a lakosság életmódjába, megismerkedhetünk a táj jellegzetességeivel, érdekességeivel. Természetesen érdemes itthon is felkeresni a múzeumokat, hiszen azok sok-sok ismeretet és szép élményt tartogatnak, számtalan tudományos, művészeti

rát, valamint érem- és műtárgygyűjteményét a nemzetnek ajándékozta. A szentpétersvári *Ermitázs* a világ egyik legnagyobb múzeuma, szinte felbecsülhetetlen értékű képzőművészeti anyaggal. A felmérések szerint 380 ezer kép, 2,5 millió műtárgy, 40 ezer darabból álló rajzgyűjtemény, 500 ezer darabból álló metszetgyűjtemény várja a látogatókat.

A nagyikikindai mamut

A Louvre

és kulturális szempontból értékes tárgyat őriznek és állítanak ki. A múzeum nevet a 18–19. században több irodalmi társaság is felvette, sőt folyóiratok is jelentek meg ilyen cím alatt. Ilyen volt a Kassán 1788-ban indult *Magyar Museum*, amelynek szerkesztői *Kazinczy Ferenc*, *Batsányi János*, *Baróti Szabó Dávid* voltak.

A múzeum kifejezés a görög múzsa szóból ered. A görögök a költészetet a múzsák ajándékának tekintették, és a kultúra valamennyi területének megvolt a múzsája. *Kleió volt a történetírásé, Melpomené a tragédiáé, Thália a vígjátéké, Kalliópé az eposzé, Terpszikhoré a táncé, Erató a szerelmi költészeté, Euterpé a zenéé, Uránia a tudományé és csillagászaté, Polüümnia a himnuszok költészeté.* Az ókori szerzők műveik elején rendszerint a múzsákhoz fordultak, ez a megszólítás máig az eposzok fontos eleme. A görögök mindig úgy tartották, hogy az alkotás létrejötte a múzsáknak köszönhető. Ezért övezte különös tisztelet a költőket, művészeket, hiszen ők a múzsákkal bizalmas kapcsolatban vannak. Időszámításunk előtt 308-ban Alexandriában Muszaionnak, vagyis a múzsák otthonának keresztelték az egyik hatalmas könyv- és régiséggyűjteményt. Azóta a világ minden nyelvben meghonosodott a múzeum szó a tudományos, művészeti, kulturális gyűjteményeket őrző és bemutató intézmények elnevezésére.

A világon számos jelentős múzeum van. A budapesti Nemzeti Múzeum az ország első múzeuma volt, amelynek alapját gróf *Széchenyi Ferenc* vetette meg 1802-ben, amikor könyvtá-

A párizsi *Louvre*-ban az ötezer esztendő műkincsek mellett Leonardo da Vinci *Mona Lisa*, Rembrandt *Bethsabé*, Frans Hals *Férfiarc-kép* című képeiben, a Milói *Vénusz* csodálatos szobrában gyönyörködhetünk. A világ másik leggazdagabb gyűjteményét a londoni British Múzeum őrzi. Külön kiállításon mutatják be az egyiptomi anyagot, a görög-római emlékeket, az asszír gyűjteményt, Britannia történelem előtti és római kori történetének alkotásait, a pénzeket és érmeiket. A múzeum könyvtára ugyancsak felbecsülhetetlen értékeket rejt, van egy magyar részlege is, és érdekesség, hogy olvasott és dolgozott itt Kossuth Lajos is.

A nagy, híres múzeumok mellett ugyancsak megbecsülést érdemelnek azok a helyi múzeumok, amelyek egy-egy község, táj, vidék jellegzetességeit, régi értékeit, emlékeit gyűjtötték össze, és mutatják be a faluba látogatóknak. A

Almási Gábor: Savoyai Jenő (1951) – a zentai Városi Múzeum kiállítási tárgya

múzeumok éjszakája lehetőséget nyújt az embereknek, hogy ingyen keressék fel a múzeumokat késő estétől szinte hajnalig. Különös hangulata van ezeknek az éjszakáknak, mert a nappali zajtól mentes nyugalomban fogékonyabbá válik az ember a látottak iránt, talán jobban meg is jegyez dolgokat a múzeumokban kiállított tárgyakról.

Ha tehetitek, látogassatok el a vajdasági múzeumokba: Újvidéken, Szabadkán, Zomborban, Zentán, Nagyikikindán, Nagybecskerekén, Versecen...!

Varró Dániel Túl a Maszathegyen

(részlet)

*Miért üres a postaláda mostanában?
Nem tudom, hogy mostanában
Miért üres a postaláda.
Megy az ember iskolába,
Belekukkant, belenéz:
Se képeslap, se levél.*

*Postás bácsi, mondja, drága,
Hol csatangol mostanába?*

*Új ficsúrok, asszonykák
Nekem, kérem, azt mondták,
Mostanában más a módi,
Nem divat már futni-lótni.*

*Én hallgattam az intelmekre,
Felköltöztem az internetre.*

*Untam is már lótni-futni,
Meg hát aztán, tetszik tudni,
Délutánra általában
Átkozottul fáj a lábam.*

*Mer' azelőtt minden háznál
Személyesen kint termettem –
Mostanában moccanom se köll, hogy
Itt lakok az internetben.*

*Azóta a levelek
Nem hevernek kupacban,
Levél helyett üzenet,
Bélyeg helyett kukac van.*

Május 20-án múzeumok éjszakája

Két nap múlva, május 20-án a legtöbb múzeum az esti órákban is nyitva fog tartani, mert ekkor tartják Európa-szerte a múzeumok éjszakáját. Ennél jobb hétfévi programot ki sem lehet találni! Ám ez nem minden! Május 11-étől egészen 20-ig délelőtt 10 órától este 10 óráig 110 helyszínen, Szerbia 40 városának mintegy 90 múzeumba és kulturális intézményébe ingyenes a belépés. Így az intézmények közösen mutathatják be azokat az értékeket, amelyek a birtokukban vannak.

Ismeritek Thomas Brezina könyvét? A Fiúk kizárva sorozatban jelent meg. Ha még nem találkoztatok ennek az osztrák írónak a műveivel, okvetlen menjetek el a könyvtárba, én is onnan kölcsönöztem a címünkkel megegyező címet viselő könyvét.

Lizi és Tinka, a főszereplők, a „boszorkányiskola” tanulói bajban vannak, mert varázslatuk félresikerült, ezért a házsártos szomszédok összes pohara darabjaira hullik szét. A lányok akár vissza is varázsolhatnák a poharakat, de ez most nem olyan egyszerű. Most bizony nem elég egy boszorkánytaps! Sürgősen szükségük van egy kis zsebpénzre. Hogy eddig miért nem gyűjtöttek össze némi pénzt?

– Én nem kapok zsebpénzt. Ha valamire szükségem van, dorombolva körüludvarolom aput, és kihízelgek belőle annyit, amennyire szükségem van – magyarázza Lizi.

– Akkor is, ha ennyire van szükséged? – mutattott Tinka a listára.

Értitek, ugye? Hogy hogyan oldják meg problémájukat? Titok!

De hogy kapnak-e zsebpénzt a péterrévei Samu Mihály iskola tanulói, azt elmeséli **Bálint Barbara** és **Solymosi Boglárka** magyartanár-nők diákjai: **Balassa Petra**, **Berecz Dorottya**, **Károlyi Egon**, **Kúzsner Karolina**, **Nagy Edina** és **Deák Csenge**.

Petra nemcsak uzsonnára kap több pénzt, hanem, ha ötösöket visz haza, azért is pénz jár!

– Spórolni szoktam – mondja Petra –, összegyűjtöm a pénzt, s azt veszek rajta, ami megtetszik, nem kell a szüleimtől kérni. Vettem már farmernadrágot, blúzokat...Hogy honnan van pénzem? Havonta 200 dinárt kapok a szüleimtől, meg, ha az ellenőrzőre ötöst kapok, azért is kapok 200 dinárt. Ha hazaviszem a jegyeimet, amit az oszi ír ki egy lapra, azért is kapok pénzt, ugyanis minden jegyem ötös.

Dorottya nagyon szorgalmas, a mamájával eljár dolgozni, s a keresett pénzt elosztják.

– Sok pénzem van – jelenti ki Dorottya –, ugyanis a mamámnak segítetek, amikor elme-

Hé, apu, kevés a zsebpénz!

Vajon így van-e Péterrévén is?

Nem költjük hiábalóságra a pénzünket

takarítani, s mindig ad nekem is pénzt abból, amit megkeres. Nem költöttem el hiábalóságra, hanem legutóbb is szép, leopárd mintás takarót vettem az ágyamra.

Egon nem kap mostanában zsebpénzt, ugyanis spórol a családdal.

– Nincs is szükségem zsebpénzre – mondja Egon –, meg most gyűjtjük a pénzt a mosogatógépre meg a tűzhelyre. No, azért szokott lenni pénzem, ugyanis a nagyszüleim a születésnapomra pénzt szoktak adni. Én sem költöttem el hiábalóságra. Gyűjtöttem. Ha valami megtetszik, megveszem.

Karolina kap zsebpénzt, s ő is gyűjti.

– Minden napra kapok 200 dinárt – mondja Karolina –, de ebből kell megvenni az uzson-

nát is. No, az nem sok, ötven egy szendvics, s a többi félreteszem. Én is gyűjtöm. Így összejött annyi, hogy megvettem az első érintőképernyős mobiltelefonomat.

Edina 500 dinárból gazdálkodik.

Igen – mondja Edina –, kapok zsebpénzt, de be is tudom osztani. Megveszem az uzsonnát, s még mindig marad pénzem, amit összegyűjtök. Már annyi mindent vettem a pénzemen: a telefonomra tokot, divatos, szűk szárú farmernadrágot, blúzt...

Csengének nincs szüksége zsebpénzre, hisz a szülei mindent megvesznek neki. Uzsonnára sem kell neki pénz, mert az iskolában uzsonnáznak.

Azért van nekem is pénzem, ha külön nem is kapok a szüleimtől zsebpénzt – jelenti ki Csenge –, ugyanis születésnapra én is ajándék helyett pénzt szoktam kapni. Ennek örülök a legjobban. Most is vettem ezt a divatos, szűk szárú farmernadrágot, meg ezt a karkötőt, meg egy divatos nap-szemüveget, amit már sikerült is eltörni...

Helyesen cselekednek a születek, ha adnak zsebpénzt, mert így megtanultok bánni a pénzügyekkel. Még ha keveset is kaptok, de sok kicsi sokra megy. Petőfi is dicsérte a versében azt, aki tud bánni a pénzzel:

*Akármiképp csűrjük, csavarjuk,
Szép, aki gazdálkodni tud.
Ilyennek aztán az adósság
Nem köt nyakába háborút.*

...

*...szóval, mátlul fogva
Takarékos fiú leszek,
Minden garast úgy megbecsülök,
Miként apám, a jó öreg.*

Koncz Erzsébet

Örömművészek Kúlán

Talán ez a legpontosabb kifejezés: örömművészet. Ezt mondanám a kúlai Petőfi Brigád Általános Iskola Allegro Énekcsoportjáról, mely május első hétvégéjén alaposan meglepte a Magyar Szó élőjságának közönségét, legalábbis azon részét, amelyik még nem hallotta produkciójukat. Közéjük tartoztam én is. Egy tapssal, dobzóval ritmusossá varázsolt éneköszeállítást adtak elő a játékoságtól csaknem elszakított közönségnek, így nem csoda, hogy a felszabadult mosoly, jó hangulat csakhamar átragadt a hallgatóságra.

Azonnal lefényképeztük a kis együttest, amely mögött **Hevér Judit** zenetanárnő áll. Készségesen álltak rendelkezésünkre: **Pánity Nóra, Sol Angéla, Vojcsena Adrián, Balla Maximilian, Baracska Tamás,**

Hevér Judit zenetanárnő tanítványaival

Felszabadultság rajzolódik ki az arcokon

Fenyvesi Petronella, Csincsák Karina, Griszháber Petra, Balla Marianna, Balla Anita, Milijašević Sabina. Mint kiderült, nemrég aratták eddigi legnagyobb sikerüket, meghozza a Lakitelken megszervezett Ki mit tud? vetélkedőn, ahol az énekcsoportok kategóriájában megszerezték az első helyet. Nem ez az egyetlen kimagasló eredményük, csupán a legutóbbi. Mindenesetre, látva-hallva a lelkes csoport örömművelését, bízunk benne, hogy nem az utolsó volt.

Nagy Magdolna

Fotó: Ótos András

Matematikaverseny kárpátaljai élményekkel

Nemrég volt szerencsém eljutni Ukrajnába, a IV. Nemzetközi Magyar Matematikaversenyre (NMMV). Április 28-án indultunk és május 1-jén értünk haza. A verseny Beregszászon a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolán zajlott és a hozzá tartozó kollégiumban voltunk elszállásolva. Vajdaságot összesen 20 általános iskolás diák képviselte. A 176 diák öt régióból érkezett: Erdély, Felvidék, Délvidék, Magyarország és a házigazda, Kárpátalja.

Az ünnepélyes megnyitót az Esztergom és a Győr teremben volt. Itt az a különleges, hogy

az iskola régen törvényszékként, majd katonai laktanyaként működött. Ebben az időben az épület nagyon rossz állapotba került. A felújításhoz támogatást kértek a nagyobb városoktól, és egy-egy terem hálából azt a nevet kapta, amelyik várostól a segély érkezett.

Április 29-én városnézésre indultunk. Megnéztük Beregszász nevezetesebb épületeit, például az egykori Űri Kaszinót, amely ma Arany Páva étterem. A versenynek két fordulója van, minden évben más régióban szervezik meg. Jövőre Szabadkán tartják ezt a megmérettetést. A hajdújárás Petőfi Sándor Általános Iskolából négyen mehettünk Beregszászba. Az 5. osztályt

Erdélyi Nimród, a 6. osztályt pedig Nagy Albert, Somogyi Ákos és Nagygyörgy Zsóka képviselte. Helyezést ugyan nem sikerült elérnünk, de értékes ismereteket gyűjtöttünk és nagyon jól éreztük magunkat.

A II. forduló után megtekinthettük a munkácsi várat. Nagyon tetszett a még mindig jó állapotban lévő vár, ami arról híres, hogy Zrínyi Ilona katonái több mint két évig ellenálltak az erődítményt ostromló császári seregeknek.

Örülök, hogy eljutottam Ukrajnába és részt vehettem ezen a versenyen. Remélem, máskor is eljutok ilyen szép helyekre!

Nagygyörgy Zsóka

Az egykori Űri Kaszinó, a mostani Arany Páva étterem Beregszász főterén

Vajdasági versenyzők Munkács várában Zrínyi Ilona és az ifjú II. Rákóczi Ferenc szobra mellett

A XVI. ÁMV legjobbjai

Tizenhatodik alkalommal szervezte meg az Észak-bácskai Magyar Pedagógusok Egyesülete az Általános Iskolások Művészeti Vetélkedőjét május első hétvégéjén, amikor a kisdíjakok 10 kategóriában mérték össze tehetségüket és felkészültségüket, méghozzá három szabadkai helyszínen. A színvonalas megméretetés eredménye:

Versmondás – magyar környezetnyelv

1-2. osztály:

1. Triznya Luca – Hunyadi János iskola, Csantavér
2. Đurović Dario – Cseh Károly, Ada
3. Anđela Đurković – Petőfi Brigád, Kúla

3-4. osztály:

1. Maluckov Ana – Cseh Károly, Ada
2. Lehocski Andrea – Svetozar Marković, Bácsföldvár
3. Triznya Benjamin – Hunyadi János, Csantavér

5-6. osztály:

1. Nikolina Plavšić – Széchenyi István, Szabadka
2. Flóra Adela – Kizúr István, Szabadka
3. Bico Viktor – Majsai Úti, Szabadka

7-8. osztály:

1. Tobrdžić Katalin – Samu Mihály, Péterréve
2. Radovanov Ana Marija – Majsai Úti, Szabadka
3. Breščanski Emilia – Széchenyi István, Szabadka

Szép beszéd

1. Horváth Veronika – Kárász Karolina iskola, Horgos
2. Varnyú Emese – Petőfi Sándor, Óbecse
3. Alitics Szuzanna – Hunyadi János, Csantavér

Fogalmazás

- 3-4. osztály:
1. Losonc Erzsébet Lilly – J. J. Zmaj iskola, Szabadka
2. Sziveri Móra Emma – Majsai Úti, Szabadka
3. Ivanics Réka – Nikola Tesla, Topolya

5-6. osztály:

1. Volford Éva – Cseh Károly, Ada
2. Sziveri Móra Ágota – Majsai Úti, Szabadka
3. Szőke Noémi – Kizúr István, Szabadka

7-8. osztály:

1. Tóth Noémi – Jovan Mikić, Szabadka
2. Süli Ákos – Széchenyi István, Szabadka
3. Purger Dorotti – Arany János, Orom

Prózaírók

- 3-4. osztály:
1. Kovács Leóna – Petőfi Sándor iskola, Óbecse
2. Prókai Rita – Kókai Imre, Temerin
3. Szalai Violetta – Petőfi Sándor, Hajdújárás
3. Erdei Anna Dorka – Ady Endre Kísérleti, Kishegyes

Különdíj: Kecsenovics Patrik – Hunyadi János iskola, Csantavér, Szögi Fanni – Kárász Karolina, Horgos

5-6. osztály:

1. Kéri Sándor Botond – J. J. Zmaj, Szabadka
2. Vanka Réka – Ady Endre Kísérleti, Kishegyes
3. Herbatényi Zalan – Petőfi Sándor, Óbecse

7-8. osztály:

1. Szloboda Szonya – Jovan Mikić, Szabadka
2. Csepella Máté – Hunyadi János, Csantavér
3. Szemendri Tamás – Petőfi Sándor, Óbecse

Képzőművészet:

1-2. osztály:

1. Góli Zsuzsanna – Đuro Salaj iskola, Szabadka
2. Urányi Emese – Jovan Mikić, Szabadka
3. Tóth Horgosi Dávid – Arany János, Tóthfalu

3-4. osztály:

1. Búrany Éva – Október 10., Szabadka
2. Mikovity Virág – Petőfi Sándor, Hajdújárás
3. Szabó Ilona – Kárász Karolina, Horgos

5-6. osztály:

1. Végő Vivien – Nikola Đurković, Bácsfeketehegy
2. Sebastian Dóra – Október 10., Szabadka
3. Szabó Kinga – Kárász Karolina, Horgos

7-8. osztály:

1. Lázár Lea – Petőfi Sándor, Óbecse
2. Horváth Nóra – Dózsa György, Gunaras
3. Bakos Réka – Kókai Imre, Temerin

Versmondás

1-2. osztály:

1. Jurcsák Róbert – Széchenyi István iskola, Szabadka
2. Szép Benedek – Kókai Imre, Temerin
3. Barna Léda – Szervó Mihály, Muzslya

3-4. osztály:

1. Bálint Ervin – Miloje Čiplić, Törökbecse
2. Alács Varró Emese – Moša Pijade, Pacsér
3. Biacsi Natália – Kókai Imre, Temerin

Különdíj: Miskolci Bálint – Majsai Úti iskola, Szabadka

5-6. osztály:

1. Csepella Amina – Hunyadi János, Csantavér
2. Szabó Rebeka – Csáki Lajos, Topolya
3. Mészáros Kornél – Vuk Karadžić, Bajmok

7-8. osztály:

1. Szőke Rebeka – Ady Endre Kísérleti, Kishegyes
2. Sziveri Éva – Kókai Imre, Temerin
3. Kovács Orsolya – Samu Mihály, Óbecse

Versírás

1. Lipták Lóránt – Október 10. iskola, Szabadka
2. Kozma Szabolcs – Hunyadi János, Csantavér
3. Mihalek Bálint – Cseh Károly, Ada

Műveltségi teszt

1. Német Kristóf – Hunyadi János iskola, Csantavér
2. Weiss Astrid – Majsai Úti, Szabadka
2. Gál József – Ady Endre Kísérleti, Kishegyes
3. Kovács Alex – Petőfi Brigád, Kúla

Színjátékosok

Alsósok:

1. **Miroslav Antić iskola, Palics:** Danka Lili, Rózsumbergszki Dominik, Ljakić Alina, Marusinác Tamás, Csupák Alex, Zsoldos B. Milán, Mészáros Zselyke, Pesut Emma, Juhász Anna, Mihók Elizabetta, Bezse Szófia, Gence Vanessa, Hajas Áron, Gavrkov Viktor

2. **Arany János, Oromhegyes:** Bálint Iringó, Balázs Kolos, Csizmadia Kinga, Dávid Orsolya, Döme Brigitta, Erdélyi Bálint, Erdélyi Natália, Erdélyi Petra, Horvát Csaba, Horvát Henrietta, Kis Léda, Kis Violetta, Muhi Barbara, Pekla Annabella, Rekecki Annabella, Suknović Áron, Takács Rebeka, Vajda Blanka, Vajda Zalan

3. **Kárász Karolina, Horgos, kispiazi Móricz Zsigmond kihelyezett tagozat:** Ágoston Bálint, Almási Anita, Beszédes Szabaszián, Dózsa Adél, Jakus Alexandra, Kovács Szabaszián, Monostori Erik, Nagy Ádám, Nyári Donát, Szabó Fanni, Szabó Nettina, Szarvas Áron, Szenci Bence, Visnyei Zsófi

- Felsősök:
1. **Miroslav Antić, Palics:** Bajári Roland, Omerović Ivor, Halász Viktória, Vajtai Viktória, Arnold Zsófia, Omerović Imola, Brezovszki Anna, Rajčić Petra, Kőszegi Attila, Süge Réka, Tót Vivien, Bogoszájjev Anna, Mezei Sára Csenge, Mezei Ádám, Bukovec Petra, Rajčić Larissza, Kovács Kinga, Horvát Réka, Kuktin Nikolett, Kuktin Roland

2. **Cseh Károly, Ada, törökfalusi kihelyezett tagozat:** Barna Dániel, Barna Viktor, Bálint Viktor, Patócs Fábrián, Breitenbah Dávid, Papp András, Török Daniella, Kocsis Kinga, Pataki Bettina

3. **Nikola Đurković, Bácsfeketehegy:** Dorogi Hanna, Kórisz Sarolta, Bede Ivett, Vajda Noa Pálma, Szakál Zoltán, Domány Dianna, Hodik Dániel, Ozorák Arnold, Cucity Iván, Kerekes Zalan, Tokics Dóra, Albert Flóra, Pásztor Bettina, Török Emese, Dorogi Zsanett, Bede Anett, Szakál Nikolett

Környezetnyelv:

1. **J. J. Zmaj, Szabadka:** Arslani Samir, Šarić Teodora, Šakić Sara, Bokan Nina, Tovarišić Jovana, Nikolić Nađa, Krčelić Emina, Tomić Branka, Horvat Milena, Orlic Selena, Čučković Vladimir, Stantić Jovan, Takač Nađa, Žic Staša, Šabović Miljana, Popović Mila, Nikolić Vanja, Krčelić Mirela

2. **Hunyadi János, Csantavér:** Valentina Juhas, Jelena Cikora, Aleksandra Kozma, Ajla Bajrami, Dejan Petković, Kristijan Bakoš, Milena Žužić, Eneida Čolak, Stefan Misirača, Gvero Miodrag, Bogdan Miljanović, Aleksandra Bolvari

Szólóének

1-2. osztály:

1. Csernyák Veronika – Kókai Imre iskola, Temerin
2. Hódi Luca – Petőfi Sándor, Óbecse
3. Fodor Szabina – Majsai Úti, Szabadka

3-4. osztály:

1. Konz Antónió – Petőfi Sándor, Óbecse
2. Tillinkó Luca – Kárász Karolina, Horgos
3. Tallós Kinga – Petőfi Sándor, Óbecse

5-6. osztály:

1. Tallós Hédi – Petőfi Sándor, Óbecse
2. Tóth Noémi – Petőfi Sándor, Hajdújárás
3. Fogarasi Anna – Miroslav Antić, Palics

7-8. osztály:

1. Lepár Emese – Cseh Károly, Ada
 2. Ivánovics Viktor – Dositej Obradović, Újvidék
 3. Fenyvesi Petronella – Petőfi Brigád, Kúla
- A rendezvény Vándordíját az óbecsei Petőfi Sándor Általános Iskola tanulói vitték el.

Iskolnapot ünnepeltek Horgoson

A horgosi oktatási intézmény két évvel ezelőtt vette fel Kárász Karolina nevét, és azóta május 10-én, névadója születésnapján ünnepli az iskola napját.

Az ünnepi műsor az iskola udvarában, Kárász Karolina szobra előtt kezdődött. A vendégek soraiban a községi és a tartományi képviselők mellett az iskola magyarországi testvérintézményeinek, illetve a testvértelepüléseknek a vezetői is jelen voltak.

A Művelődési Házban megnyílt a diákok munkáiból készült kiállítás. A színházteremben megtartott alkalmi műsor előtt Szekeres Valentin, az iskola igazgatója, Fejsztámer Róbert polgármester és Nyilas Mihály tartományi oktatási titkár köszöntötte a megjelenteket.

A tartományi oktatási titkárság tavaly is és idén is támogatást nyújtott a patinás horgosi iskola felújításához.

Az iskolanapi művelődési műsorban a kicsik után az iskola nagyobb tanulói is felléptek, valamint bemutakoztak a Bartók Béla Magyar Művelődési Egyesület tagjai is, akik közül sokan még ma is az iskola diákjai. (Pannon RTV)

Torontálvásárhelyiek Tornyoson

A szerb nyelv játékos tanulása bizonyult eredményesnek

Ritka látogatást jegyeztek május derekán Tornyoson, vendégül láthatták a torontálvásárhelyi gyerekeket. Az eseményen a magyar diákok szerb nyelven adtak elő egy darabot, és ezzel egy új pedagógiai módszert alkalmaztak a nyelvtanulásban.

Jasnáról és babájáról szól az egyik olvasmány a szerb tankönyvben. A szöveg a családi viszonyokat mutatja be, és a torontálvásárhelyi diákok is ezt az olvasmányt választották az előadás alapjául – számolt be a sajtó az eseményről.

A cél, hogy azokat a gyerekeket is bevonják a szerb nyelvtanulásba, akik nem kifejezetten szeretik ezt a tantárgyat.

Az előadást az órákon tapasztaltak hívták életre. **Lebec Irén**, a torontálvásárhelyi/debelyacsa Moša Pijade iskola tanítója a kezdeményezésről elmondta, hogy pályakezdő korában észrevette, „sok tanuló nem akar megszólalni szerb nyelven. De párbeszédet szerettek olvasni és elég sok ilyen olvasmány van a tankönyvben. Ezeket kezdték megtanulni és eljátszani az órán, s amikor látták, hogy ez jól megy, akkor bemutattuk a szülőknek is, majd másoknak is.”

A torontálvásárhelyi diákok több pályázaton is sikeresen szerepeltek, így nemcsak Tornyoson, hanem Vajdaság több településén is be tudnak mutatkozni sajátos előadásukkal.

Külső sikerek

A köztársasági matematikaversenyen 98 kitűnő matematikus között **Kovács Alex**, a külső Petőfi Brigád iskola hetedikese 3. helyezést ért el a kortársai között. Az iskolában nem hallgatják el, hogy Alex a Mislša 2017 elnevezésű matematikaverseny döntőjében a legjobb helyezést szerezte meg, vagyis első lett. A korábban is kiváló eredményeket jegyző fiú továbbra is tanárnőjével, **Milović Manuellával** készül a versenyekre.

Az iskola tanulói más versenyeken is kiválóan teljesítettek. A **köztársasági szerb, mint környezetnyelv** versenyen **Balla Marianna 2. helyezett** lett, felkészítője **Jančevski Trajanka tanárnő**.

A külső **községi Kis Pierre 2017.** gyermek-karikatúráversenyen is szép teljesítménnyel szerepeltek az iskola tanulói.

Az alsós tanulók között:

1. hely: Papp Eleonóra, 2. és Milica Paroški, 3. osztály

2. hely: Hugyik Sára, 2. osztály

3. hely: Tijana Goločorbin, 3. osztály

Felkészítő tanítók: **Körmöci Gyöngyi és Branka Perišić.**

A felsősök között:

1. hely: Andrej Geleban, 8. osztály, Maša Boljanović, 6. és Vukušin Žugić, 5. osztály

2. hely: Nataša Šajin és Teodora Stanić, 6. osztály

3. hely: Andrej Radović, 5. osztály, Jovana Nikolić és Zoran Keček, 6. osztály

Felkészítőjük **Barna Lídia tanárnő.**

Valamennyien továbbjutottak a **körzeti** versenyre, ahol **Milica Paroški 2., Tijana Goločorbin pedig 3. helyezést ért el**, a felsősök közül **Teodora Stanić és Andrej Geleban a 3. helyezést szereztek meg.**

Korábbi fotó Kovács Alexről, aki több téren is bizonyította kiváló

képességeit

Az osztályom

Az egész akkor kezdődött, amikor elsőben megláttuk egymást. A gyerekek közül mintha éreztem volna, hogy kik lesznek azok, akikkel mindig jóban akarok lenni.

Az osztályunkba sok mókás és kedves gyerek jár. Mi igazából a kibíratatlan és az elfelejtethetlen osztályok egyike vagyunk. 14 gyerek idegesíti és boldogítja egyszerre az osztályfőnököt. Vannak büszkeségeink is: egy nagyon jó énekesünk és zenésünk, egy matematikus zseni és kiváló sportolóink. Mindent összevetve: mi vagyunk a pokol angyalai, mert néha olyan rosszak vagyunk, hogy már ránk sem bírnak gondolni, és van, amikor nem tudják elmondani, milyen büszkék ránk.

Az egymás közötti viszony is sokat változott első óta, és ennek nagyon örülök. Amikor még elsősök voltunk, kialakítottunk két csoportot: fiúk és lányok, de idén már családót is alapítottunk. Egyszerrel sokat változtunk, okosodtunk az idők során. Számtalan élményt élünk át együtt: kirándulások, ünnepek, versenyek.

Most döbbenek rá, hogy mik történtek velünk. Jövőre nyolcadikosok leszünk és elválnak egymástól. Imádom az osztálytársaimat, még ha veszekszünk is, tudom, hogy egyszer nagyon fognak hiányozni.

Balla Marianna, 7. osztály, Petőfi Brigád iskola, Kúla

A hatodik krajcár

En egy kevéske értékű pénzérme voltam akkoriban, ám a szegény emberek nagy hasznomat vették.

Jó ideje egy beteg asszonyka zsebében lapultam. Gondoltam, már régen elfeledkezett rólam. Egy napon, éppen mikor elszunnyadtam, hatalmas kacaj törte meg a csendet. Éreztem, hogy életem egyik legkalandosabb napja lesz ez. Kihallgattam, hogy krajcárokat keresnek. Egy hétkrajcáros mosószappanra gyűjtögettek. Szegény család volt, ahol én éltem. Az apa napszámosként, az anya varrónőként tengette életét. A kisfiuk élénk szemű, kíváncsi, vidám gyerek volt. Abban az időben a szegények szappannal mosták ki kevés ruhadarabjukat. Most éppen az apa ingét kellett volna kitisztítani másnapra. A gépműhelyben, ahol dolgozott, bizony nagyon piszkolódtak a ruhák. Három barátomra rátaláltak a gépfiókban. Egyre pedig az almáriumban. Mindez hosszú ideig eltartott, mert az öreg almáriumnak minden fiókját átkutatták, hátha lenne még egy pénzecskét. Még a feneketlen is megnézték. Ám nem akadtak többre. Azután az édesapa ruhájában is lapult egy krajcár. Uzsonnaidő után rám találtak, mégpedig a kereséstől, a kacagástól és a betegségtől kipirult asszony zsebében. Amikor a kezében tartott, büszke voltam magamra, hogy segíthetek egy jóra való családnak. A fiúcska nagyon örült, és az anyja is.

– Már csak egy kell! – mondta a gyerek.

Ekkor kopogtattak az ajtón. Egy koldus volt. Sopánkodva könyörgött. A nő elmesélte, hogy egész délután hét krajcárt kerestek és csak hatot találtak. Ekkor a koldus az anyja tenyerébe nyomta a saját egy érmécskéjét, mondván, hogy az rajta már nem segít. Az asszony még nagyobb kacagásban tört ki, mivel látta, hogy beesteledett, és lámpaolaj nincs a házban. Sötétben pedig nem tudja kimosni az apa ingét. Szegény, a kacagástól köhögni kezdett, még a vér is eleredt a száján.

Ekkorra a többi testvéremmel a komódra helyeztek, hogy ott várjuk be a másnapot, amikor majd megvehetik rajtunk a szappant.

Curnovity Lilla, 7. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

A kutya (karcolat)

A kutya egy hűséges állat, szereti a gazdáját, de néha vad is tud lenni.

Némelyik kutya makacs és nem hallgat a gazdájára, úgy csinálja a dolgokat, ahogy ő elképzei. Vannak olyanok is, amelyek meghallgatják az ember szavát és azt teszik, amire utasították őket. Van, amikor elássák a csontot, hogy a másik kutya ne találja meg. Néha feledékenység miatt elfelejtik, hova rejtették. Úgy szoktak tisztálkodni, hogy a földön hemperegnek. A kutyák sokat ugatnak. Félelemből, boldogságból, méregből vagy figyelmeztetésként. Vannak olyan kutyák, amelyeket kidobnak az utcára, de olyan is akad, amelyet kínoznak, vagy éheztenek.

Sokféle kutya van: kicsi, nagy, de mind azt akarja, hogy legyen egy meleg otthona és egy gondoskodó gazdája.

Habi Evelin, 6. osztály, I. G. Kovačić iskola Szabadka

Az én bolygóm

Az én bolygóm a Föld. A világűrben nézve kék színű, mert a területének háromnegyed részét víz borítja. Jobb lenne, ha zöld színű lenne. Tele lenne fával. Akkor mindenhol lenne tiszta levegő. Jobb lenne az élet. Nem lennének betegek az emberek. Szép, tiszta lenne a természet. Boldog emberekkel népesülne be a Föld.

Akkor a világ legszebb bolygója lenne a zöld színű Föld.

Rác Szabó Nikolett, 4. osztály, Emlékiskola, Zenta

Az én maszat hegyi naptáram

Január

*El is jött a január,
hamar itt lesz a bál.*

Február

*Lassan olvadozik a hó,
úgy, mint egy hógolyó.*

Március

*Alig várom a tavaszt,
hogy újra legyen kamasz.*

Április

*Csak úgy szakad az eső,
előkerül a sok esernyő.*

Május

*Már kezd meleg lenni,
dinnyét fogunk enni.*

Június

*Júniusban már forgalom van,
minden úton egy traktor akad.*

Július

*Júliusban a kombájn is jár
mindig egy helyben vár.*

Augusztus

*Itt a lehetőség tengerre menni,
a tengerparton jókat lehet enni.*

Szeptember

*Szeptember elsején indulunk az iskolába,
és bele kell pakolni a táskába.*

Október

*Októberben hullik a levél,
reggel a fű fehér.*

November

*November az olyan hónap,
mintha tegnap lett volna.*

December

*Decemberben jön a Mikulás,
kapunk sok csokit, mikulást.*

Balzac Dávid, 6. osztály, Sever Đurkić iskola, Óbecse

Állatsimogatóban

Ausztriai látogatásunk alkalmával a nagybácsi elvitt egy állatsimogatóba.

Unokatestvéreimmel először a nyulak házikójába mentünk. Sok édes nyuszkó puha szőrét simogattuk meg, amikor sikerült megfogni őket. Utána körbejártuk a pónik, a malacok, a kecskék, a kacsák és a tyúkok ólait. Uzsonna és fagyizás következett. A folytatásban lábbal hajtós traktort, triciklit és autót hajtottunk. Egy óriási fa libikókán futkározva láthattuk a legelésző teheneket, lovakat és csacsikat is.

Hazafelé, a kocsiban örömmel beszélünk a látogatás részleteiről. Azóta is szeretettel emlékezek az unokatestvéreimmél töltött időre, így az állatsimogatóban tett kirándulásunkra is.

Pajić Stella, 4. osztály, Október 10. iskola, Szabadka

Mátyás király és a csillagász

Nagy Zalán Bence, 3. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Kedves Pajtások!

Biztos, hogy kevés nyolcadikos olvasgatja ezekben a napokban a Jó Pajtást, hiszen annyi más kötelesség szólítja el őket. Nekünk mégis, máris hiányoznak – mint azt a külai Balla Marianna kitűnően megfogalmazta osztályát bemutató fogalmazásában. A hetedikesek szemével látja a világot, akik talán először döbbennek rá arra, hogy hamarosan egy új életszakaszhoz érnek, amikor búcsút kell inteni az osztálytársaknak, az iskolának, a jól ismert, biztonságos környezetnek..., s ez nem is könnyű.

Mi ezúton köszönjük az általános iskolától hamarosan búcsúzó nyolcadikosoknak a közreműködést, azt, hogy lapunk barátai voltak. Kívánjuk, hogy álmaik teljesüljenek, de azt is, hogy maradjanak nyitottak az olvasásra, az új ismeretekre, őrzik meg gyermeki kíváncsiságukat, ameddig csak lehet.

Nagy Magdolna

Bohóckodó doktorbácsi

Rák, cukorbetegség, asztma,
bohócdoktor meggyógyítja.
Vidám táncra perdül a rendelőben,
Tátsd ki a szád, hercegnőcske!

A bábok közel mennek a vásághoz,
Peti a nevetéstől lesz álmos.
Foltos kutya főszereplő,
Gere Kata volt a főszervező.

Piros orral, nagy bajusszal,
hatalmas cipővel,
gombos kis mellénnyel:
ő a bohócdoki nagy előnnyel.

Gere Kata, 4. osztály,
Emlékiskola, Zenta

Levél

Kedves Reni!

Azért írok neked levelet, hogy elmondjam, milyen volt a majális.

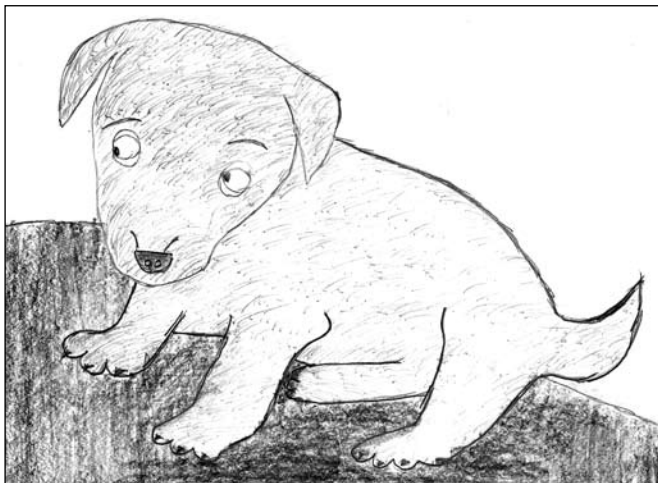
Nagyon jó volt. Voltak ott nyolcadikosok is. Nem tudtak tüzet rakni, ezért apa odament és segített nekik. Elvittük a kutyust is. Amikor levittük a tóhoz, a kutyas Leont belelökte a tóba. Mire felértünk, addigra elkészült az ebéd. Fociztunk és kosárlabdáztunk is. Utána leültem festeni és rajzolni. Lerajzoltam az egyik nyolcadikost. Nagyon tetszett neki. Délután lementünk a tóra pecáználni. Két vödörnyi halat fogtunk. Nagyon szép nap volt.

Neked milyen volt a majálisod? Mit csináltatok?

Már nagyon várom, hogy eljöjj!

Szeretettel: Fanni

Kujundzity Tifani, 3. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

A kiskutyám

Éter Diana, 6. osztály, Csáki Lajos iskola, Topolya

Az ibolya

Az ibolya Európában és Ázsiában őshonos, de Észak-Amerikában is elterjedt. Kora tavasszal nyílik.

A levele szív alakú. Szára lágy, nedvdús. Gyöktörzséből indák nőnek. Termése tok, mely pelyhes szőrzettel borított. Illatos, fehér vagy lila, illetve kékes a virága. Dísznövényként kékeslila, rózsaszín és egészen fehér virágú fajtái ismertek. Öt szirma van, kettő felfelé, három pedig lefelé áll. Teát készítenek belőle köhögésre, fejfájásra és hörgőhurutra. Sütemények, pudingok, jégkrémek, saláták díszítésére használják. Az ibolyából vonják ki az egyik legrágább illóolajat. Az ibolyának több neve is van: lila ibolya, violetta, vénuszvirág vagy bájos ibolya. Tudományos nevén viola odorata. Az ibolyának mintegy négyszázötven fajtája van.

En anyukámnak és a testvéremnek szoktam ibolyacsokrot adni, mert nagyon illatos és gyönyörű lilás színe van.

Szemerédi Lúcia, 4. osztály, Gligorije Popov iskola, Kisorosz

Családi kör

Most szálltam le a buszról, és megindultam hazafelé. Utam a templom mellett kezdődik, hamarosan odaérek a körforgalomhoz, ami gyönyörű szép virágokkal van díszítve. Átmegek az úton, és már meg is érkeztem az utcához, messziről látom már a házat, mivel emeletes épületben lakunk.

Beléptem a lépcsőházba, nagyon sok lépcső vezet a lakásunkig, mivel a 3. emeleten lakunk. Kizártam az ajtót és beléptem az előszobába, ahol zöldék a falak. Levettem a cipőm, és beljebb léptem. Észrevettem, hogy nincs senki otthon, felhívtam anyukámat, és azt mondtam neki:

– Szia anyu, mikor érsz haza?

– Majd csak két óra múlva – válaszolta anya.

Apukám pedig elment az egyik ismerőséhez, és nem tudom, mikor ér haza. Amíg egyedül voltam, bementem a nappaliba, ott narancssárgák a falak, van benne két nagy ablak és ágy. Van pár virág, anya szereti őket. Leültem a komputer elé és játszottam. Egyszer csak meghallottam anyukám kedves hangját. Anyukám neve Ildikó. Ő barna hajú, barna szemű, közepmagas nő. Leült az ágyra, én mellé ültem, és megbeszéltük, mi történt aznap, és mi legyen az ebéd. Választásom a pizzára esett, és ő ment is elkészíteni. A konyha pici, világos barna, de minden elér benne, csak így nem tudok segíteni anyunak. Mire elkészült a pizza, apa is megjött. Ő szintén barna szemű, rövide van vágya a haja, közepmagas. Ebéd után a birodalmamba mentem tanulni, házit írni. A szobám rózsaszínű, az én ablakomban is vannak virágok, kihúzható az ágyam, a polcom pedig tele van a kis csecsebecséimmel, (parfümmel, körömlakkal, hajgumival, csattal stb.) Elmentem a fürdőszobába, hogy megfürödjek és fogat mossak. Fehérek a falak, és vannak rajta csempék.

Beesteledett, és kikapcsoltuk a tévét, komputert, eloltottuk a villanyt. Mindenki lefeküdt aludni, és csend lett.

Habi Evelin, 6. osztály, I. G. Kovačić iskola, Szabadka

Lányok, fiúk

Sokféle ember van. Sokféle lány és sokféle fiú. De ez természetes.

Amennyi lány, annyiféle gondolkodás. Viszont sokszor érvényesül az úgynevezett „lánylogika”.

Az ésszel sűrűn együtt jár a csúnya külső, a szépséggel pedig az üres fej. Ha viszont ezek máshogy párosulnak, az lehet nagyon jó és rossz is.

Amennyi lány, annyiféle napirend. Van, aki sport híve, vagy a zenéért van oda, viszont olyanok is vannak, akik egész nap a szobájukban kuksolnak.

Természetét illetően valahol minden lány kedves. Általában a duzzogás és a pukkadás az, ami gondot szokott jelenteni egy-egy barátságban. Ez egy rossz szokás, ami minden emberben ott van, csak egyeseknél jobban.

Szorgalom terén (ezt az iskolában láttam alapján tudom megállapítani) sok a különbség. Valakik a színötös bizonyítványra gyúrnak, és tartják is magukat a céljukhoz. Más viszont ez nem foglalkoztat.

Ja, és a mániájuk hajtogatni, hogy milyen kövérek. Még az is így tesz, aki nem kövér.

– Olyan dagadt vagyok!

– Te?! Nézd meg az én hájas combjaimat!

Kb. így szokott kinézni.

És a másik szokásos párbeszéd:

– Olyan szép a hajad!

– Kösz, de a tiéd sokkal szebb! Mindig is göndör haját szerettem volna!

– Én meg simát, amilyen neked van!

És így dicsérgetik egymást. (Bezzeg, amikor összevesznek... Nincs a másiknál csúnyább!)

Röviden ezek a lányokra jellemző dolgok.

Kocsis Zsanett, 7. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

TUDOMÁNY ÉS LEGENDA

Egy alma forradalmasítja a fizikát

Úgy tartja a legenda, hogy mikor Newton a kertjében üldögélt és azon elmélkedett, vajon mi tartja a Holdat a Föld körüli pályán, egy alma hullott le a fáról. Erre a fizikus azon kezdett gondolkodni, hogy miért mindig lefelé esik a gyümölcs a fáról, sohasem oldalra, vagy felfelé.

Úgy vélte, kell lennie egy olyan erőnek, ami az almát lefelé húzza. És vajon ez az erő milyen messzire terjed? Akár a Holdig is? Newton ekkor döbönt rá, hogy ugyanaz a hatás húzza az almát a föld felé, mint ami a Holdat is a pályáján tartja.

Ekkor 1666-ot írtunk. Hosszú ideig nem tudta számításokkal igazolni hipotézisét, mert a számítás eredménye nem egyezett az elmélettel. Ennek az volt az oka, hogy akkoriban még nem ismerték pontosan a Föld sugarának hosszát, illetve a Föld-Hold távolságot. Húsz évvel később a Londoni Tudományos Társaság ülésén Newton részt vett egy előadáson, amelyből megtudta, hogy egy francia asztronómus és földmérő, Jean-Félix Picard megmérte a Föld sugarát. Ennek ismeretében Newton már számításokkal is alá tudta támasztani, illetve képes volt bizonyítani elmélete helyességét, az égitestek közti tömegvonzásról.

Newton a legendás alma-történetet saját maga mesélte el két életrajzírójának, *William Stukeley*-nek és *John Conduitt*-nak, melyet ők hűen lejegyeztek. A híres almafa – amely a Kent virága nevet viseli – még

Még áll a történelmi jelentőségű almafa

mindig áll a Lincolnshire-i Woolsthorpe-by-Colseworth-ban, Newton szülővárosában, a híres tudós egykori lakhelyén, Woolsthorpe Manor-ban. Becslések szerint mintegy 400 éve verhetett gyökeret.

Bár 1820-ban egy vihar kidöntötte, a gyökérzete épségben maradt és újra kihajtott. Ezt a tényt a korabeli feljegyzéseken kívül a dendrokronológiai (évyűrvizsgálati) kutatások is megerősítik. A kidőlt világhírű fából egyébként tubákosszelencét és más csecsebecsüket készítettek egykor a városka élelmes kézművesei. Az öreg almafa szemmel láthatóan jól érzi magát, mivel évről évre kivirágzik és termést is hoz. A helyszín különben kulturális zárandokhely.

CSILLAGÁSZAT

Hol van a Kígyótartó?

Szinte nincs olyan ember a Földön, aki ne ismerné a 12 zodiákus (állatövi) jegyet. A helyzet azonban az, hogy a Föld nem 12, hanem 13 csillagjegyet érint Nap körüli útján – állítják hozzáértők. Ezt már az ókorban is felismerték, azonban a 12 hónapos év miatt 12 csillagkép lett a modern horoszkópok alapja. Amit kihagytak: a Kígyótartó.

Ha beillesztenénk a helyére, a Skorpió és a Nyilas közé kerülne. A legendák szerint kalandozó őseink külön csillagképnek tekintették a Nimródot is (ez valójában a Kaszás, vagyis az Orion), ami a Bika és az Ikrék közé ékelődött.

Asztronómia vagy asztrológia?

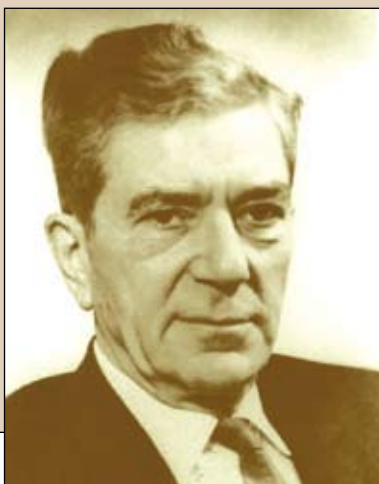
Az asztronómia a csillagászat tudománya (görög eredetű szó, asztron = csillag, nomosz = sok), az asztrológia (asztro = csillag, logosz = beszéd, nyelv) a csillagok és bolygók együttállásából és tulajdonságaiból eredeztetett magyarázat. Amíg a csillagászat arra keresi a választ, milyen folyamatok – s főként miért és hogyan – zajlanak az űrben, az asztrológia számára minden csillag vagy bolygó csupán szimbólum, és az erre való hivatkozás a földi élet tapasztalásaiból ered. Az asztronómia folyton változó csillagterképek alapján dolgozik, az asztrológia pedig az úgynevezett égövi jegyek, a horoszkóp alapján.

Tudod-e?

Hell Miksa (1720–1792) jezsuita csillagász a csillagok segítségével képes volt meghatározni egy hely földrajzi szélességét. Kiszámította a Nap–Föld távolságot (150 millió kilométer). A Hold egyik kráterét róla nevezték el, és a nevét egy kisbolygó is őrzi.

Bay Zoltán 1946. február 6-án radarjelet küldött a Holdra. A radarcillagászat a visszaverődő jelek miatt hasznos – például távolságmérésre.

LEGOKEDVELŐK FIGYELMÉBE

Holdra szállunk a Saturn V-tel!

Június 1-től kapható lesz az eddigi legnagyobb Lego Ideas készlet: a Lego Ideas 21309 NASA Apollo Saturn V. A stílusosan 1969 darab (a holdraszállás éve, ugyebár!?) építőelemből álló készletet két űrkutatás-fanatikus, Felix Stiessen és Valérie Roche álmodta és tervezte meg a Lego Ideas projekt keretében, és miután bőven elegendő szavazatot gyűjtöttek vele, a Lego zöld utat adott minden idők legkirályibb szettjének. És egy év fejlesztés után most itt van, itt lesz 119,9 dolláros/eurós áron.

Az embert a Holdra juttató, ikonikus Saturn V rakéta kb. 1:110 méretarányú makettje egy méter magas lesz, ami a valaha készült egyik legmagasabb, szettben kapható Lego építmény lesz. Felépítése után lehet választani, hogy állva, fenségessége teljességében, vagy fokozatokra bontva, vízszintesen, állványokra helyezve tesszük-e közszemlére. A készlet természetesen tartalmazza a leszállóegységet, a parancsnoki modult és a három űrhajóst, csakúgy mint a NASA Apollo-küldetési is. Nagy lépés a Legónak!

Az egyméteres Saturn V rakéta

Az erdőszélen ilyenkor kezdenek csatogni az Afrikát megjárt fülemülék, a hó végén a folyókat kísérő ártéri erdők füzeseiben már énekel a kerti poszáta, a széleken „szer-szer-szer-szer” hangjával jelez a berki tücsökmadár, a lombkoronában geze énekel és sárgarigó flótázik. Az erdei utak mentén mindenütt virágok nyílnak. Az alföldi tölgyesekre jellemző a májusi gyöngyvirág, mindenütt gyakori az őzsaláta, a piros gólyaorr és helyenként, például akácokban, tömeges a kónya sárma.

Fekete harkály

Különösen az öregebb tölgyesekben lehet hallani a közép fakopáncs furcsa, nyávogó nászkiáltását. A piros sapkás, oldalain erősen szárfoltos madár belül már kissé korhadó fatörzsbe vési odúját, amelybe a tojó április végén, május elején rakja le öt-hét fehér tojását. A pár felváltva kotlik, a fiókák nem egészen két hét alatt kelnek ki, és háromhetesek, amikor elhagyják a költőüreget. Ezt követően a közép fakopáncs viszonylag rejtetten, csendben mozog, néha hosszú percekig ül teljesen mozdulatlanul. A talajon csak egészen elvétve látjuk, majd mindig a magas ágakon vagy a törzsön kutat táplálék után.

Sokkal feltűnőbb a fekete harkály. Röptében hangos „krü-krü-krü-krü” kiáltása messzire hallatszik, amikor pedig leül valahol, jellegzetesen nyávog. Előszeretettel keresi a rovarlárvákat a földön heverő öreg tuskókban, néha teljesen

Messze hangzik a madárfütty

szétforgácsolja őket. Ha ilyen tuskót találunk az erdőben, biztosra vehetjük, hogy fekete harkály tanyázik a környéken.

Fenyvesekben, de néha lombhullató erdőkben is találkozhatunk egy nagyon jellegzetes külsejű madárral, a búbos cinegével. Hegyes, tarka búbja összetéveszthetlenné teszi. A párok kétszer költenek évente, először áprilisban. Egy alkalommal alacsony letört fenyőtörzsben találtunk fészkére. Néhány lépésnyire álltunk, de amikor a cinege megérkezett – bár először csodálkozva ránk pillantott – habozás nélkül eltűnt az üregben. Általában alacsonyan költ, elfoglalja a mesterséges fészkelőket is. Noha a búbos cinege a nagy lucosok fészkelője, egyes állományú erdőkben is költ, és meglepészik a nagyobb parkokban is.

Örvös galamb

Erdeink valószínűleg legszorgosabb rovára az aranyos bábrabló. Elsősorban a tölgyesekben él, ahol a hernyókat tizedeli. Sok más ragadozó rovarral ellentétben a szőrös hernyókat sem kíméli. A bogár több évig él, és élete folyamán legalább ezer hernyót és bábót pusztít el. A kb. 30 milliméter hosszú, rezeszöldesen csillogó szárnyfedőjű bogarat könnyű felismerni. Csak fényképezni szabad! Időszakunk a madárvonulás legfőbb ideje, és ilyenkor a parkokban gyakran olyan fajok is elénk kerülnek, amelyekkel ott a költési időben sohasem találkozunk. Ilyen például az erdei szalonka: az észak felé igyekvő, hosszú csőrű madarak éjszaka repülnek, míg a nappali órákban az avarban pihennek. Gyakran előfordul, hogy parkokban töltik a nappali órákat.

Búbos cinege

Persze sok más erdei madár is felbukkan tavasszal ezeken az ember alkotta élőhelyeken, de néha egyébként nádasokban élő fajok is akadnak. Rendszeresen megjelenik például a sisegő- és a fitiszfűzike, az örvös és kormos légykapó, de évente lehet találkozni a bükkösök patak völgyében fészkelő kis légykapóval is. Árterületen láttam már vonuló búbosbankát, míg dombvidéken egyebek mellett kakukkot, erdei szürkebegyet, énekes és cserregő nádiposztát figyeltem meg. A két utóbbi énekel, így vettem észre őket. Másnap újra ott voltam, de hiába kerestem őket, úgy tűnt, az éjszaka folyamán továbbvonultak.

A parkok jellemző madara az örvös galamb. Vajdaságban is terjeszkedik, már nemcsak a természet lágy ölén és park jellegű élőhelyeken költ, hanem felbukkant a városi kertekben, sőt a belvárosban, az utcai fasorokon is.

Sch. E.

Az év emlőse: a mogyorós pele

Három évvel ezelőtt kezdték Magyarországon meghirdetni az év emlőse rendezvénysorozatát, hogy minden évben más őshonos emlős állatra irányítsák a figyelmet. 2014-ben a sün, 2015-ben az ürge, 2016-ban a

denevér volt az év emlőse, 2017-ben a mogyorós pelére került a sor.

Habár legerjedtebb pelefajunk a mogyorós pele, félénksége és az erdei peléhez hasonló rejtőzködő életmódja miatt ezzel találkozhatunk a legritkábban. Az állat fej-törzs-hossza 6,5-8,5 centiméter, farokhossza 6,5-7,8 centiméter. Testtömege 15-25 gramm (téli alvás előtt elérheti a 35-43 grammot is). Bundája vöröses-szürkés sárga, hasi része világosabb. Mancsa párnázott, hogy az ágakon futva jól meg tudja kapaszkodni. A mogyorós pelét dúsan szőrzött farka különbözteti meg a hasonló nagyságú egerektől. Füle lekerekített, viszonylag kicsi. Feltűnően nagy fekete szeme az állat éjszakai életmódjára utal.

Albínó kenguru született Szegeden

Április folyamán a szürke szőrű kenguru anyukának fehér színű utódja született a szegedi Vadasparkban. Nagy figyelmet keltett, pedig állítólag nem is túl ritka jelenségről van szó. A fehér kengurukra főleg az jelent veszélyt, hogy feltűnőbbek a természetes környezetben, így igazán a vadonban leselkedik rájuk nagy veszély, az állatkertben nem. Szegeden sem először született fehér kenguru. Bizonyára tudjátok, hogy ennek az erszényes állatnak a hazája Ausztrália, annak is a keleti és délkeleti partmenti szakasza, valamint Tasmánia szigete.

A gyíkhercegnő

Élt egyszer Anglia földjén egy király, akinek volt egy szép felesége és két gyermeke, egy fiú, Childe Wynd, és egy leány, Margit. Az ifjú herceg, Child Wynd, egy nap útra kelt, hogy szerencsét próbáljon, s maga mögött hagyta családját. Nem sokkal ezután, édesanyja, a királyné meghalt. A király hosszú időn át hűségesen gyászolta szeretett hitvesét, míg egy nap, vadászat közben meg nem pillantott egy szépséges hölgyet, akibe első pillantásra beleszeretett.

Megüzente az otthoniaknak, hogy megnősül és új királynéval az oldalon tér vissza. Margit hercegnő nehezen birkózott meg a gondolattal, hogy édesanyja helyét más foglalja el, de egyetlen panasz szó sem hagyta el a száját. Felkészült édesapja fogadására, és előkészítette a kastély kulcsait, hogy átadja mostohaanyjának.

Mikor a díszes menet élén megérkezett édesapja és felesége, Margit kedves mosollyal fogadta őket.

– Isten hozott, édesapám, és téged is anyám – szólt kedvesen, majd átadta mostohaanyjának a kulcsokat.

A király egyik lovagja ekkor felkiáltott az éljenző tömegeből:

– Éljen Margit hercegnő, a legkedvesebb hölgy a birodalomban!

A királyné elismerő mosollyal pillantott a hercegnőre.

– Köszönöm kedvességedet – mondta szívélyesen Margitnak, ám az orra alatt mormogva hozzátette, amit senki sem hallott. – Hamarosan véget vetek a szépségednek.

Még azon az éjjelen a királyné, aki valójában egy boszorka volt, előkészítette lakosztályában gonosz varázslatát. Háromszor mondta el a Margitot elátkozó varázsigét:

„Rút gyíkká varázssollak,

Régi többé sosem leszel,

Míg a király fia, Childe Wynd,

Vissza nem tér, s rád háromszor csókot nem lehel.

Míg a világ világ,

Régi többé sosem leszel!”

Így történt, hogy Margit hercegnő gyönyörű lányként hajtotta álomra a fejét, reggel viszont visszataszító gyíkként ébredt fel. Mikor szobalányai bementek hozzá, hogy segítsenek neki felöltözni, csaknem halálra rémültek, mikor az ágyban megpillantották a félelmetes sárkánygyíkot. A szörny levetette magát az ágyról, és egyenest a szolgálok felé tartott. Azok sikoltozva tértek ki az útból, és elrohantak, a gyík pedig csak kúszott és mászott a földön, ki a kastélyból, a mezőkön át, míg el nem érte a tengerpart szikláit, ahol elrejtőzött egy barlangban.

Hamarosan az egész vidék a rettentő szörnyetegről beszélt, mely mindent és mindenkit felfalt, aki csak az útjába került. Szegény Margitot az éhség vitte ezekre a rettentő tettekre. De a nép hamarosan rájött, hogyan védje meg magát a sárkánygyíktól. Kihajtottak hét tehenet a legelőre, és azok minden nap annyi tejet adtak, amivel jóllakathatták a gyíkot. A tejet mindig kitették a barlang elé, és ezután a gyík már csak tejjel táplálkozott, és nem háborgatta többé az embereket.

Ám egy nap Childe Wynd fülébe is eljutott elvarázsolt hűgának a híre, és megesküdt, hogy addig nem nyugszik, míg bosszút nem áll a gonosz boszorkán. Embereivel hamar egy nagy hajót ácsoltatott, melynek gerincét varázserejű vörös berkenyefából készítette el. Mikor a hajó megépült, tengerre szálltak, és a herceg hazafelé vette az irányt.

Ahogy egyre közeledtek, úgy nőtt a boszorkány haragja, mert érezte, hogy rosszat forralnak ellene. Magához szólította hűséges manóit, hogy menjenek Childe Wynd elé, és akadályozzák meg bármi áron, hogy elérje a partot. A manók azonban hiába mentek a herceg hajójához, még oda sem értek, máris tudták, hogy nincsen hatalmuk felette, mert a hajógerinc vörös berkenyefából van. Visszamentek úrnőjükhöz, aki tanácstalan volt. Végül egy rettenetes tervet eszelt ki. Bűbájjal elérte, hogy maga a gyíkhercegnő várja Childe Wynd hajóját a kikötőben. Mikor a hajó már majdnem elérte a partot, a sárkánygyík lemerült a tengerbe, megragadta a hajót, és a sziklákhöz taszította.

A herceg megparancsolta embereinek, hogy evezzenek bátor szívvel, míg csak futja erejükből, de a hatalmas gyík nem engedte, hogy kikössenek.

Childe Wynd ezért úgy tett, mint aki feladta a próbálkozását, legalábbis a boszorka azt hitte, mert a herceg visszavonulót fűjt, és elkormányozta a hajót a parttól. Valójában nem ment messzire, csak megkerülte a sziklákat, hogy egy biztonságos kikötőben érhesen partot. Ott aztán kiugrott a hajóból, és karddal a kezében iszonyú haraggal a szívében rohant, hogy rárontson a sárkánygyíkra.

Abban a pillanatban, ahogy Childe Wynd lába partot ért, a boszorkány királynénak többé nem volt hatalma a gyík felett. Visszavonult menedékebe egyedül, s tudta, hogy közeleg az órája.

Mikor Childe Wynd odaért a gyíkhöz, a szörnyeteg nem tett semmit, hogy megállítsa, és nem is bántotta őt. A herceg már éppen azon volt, hogy ledöfje, mikor a hatalmas állat hűga kedves hangján így szólt hozzá:

„Hagyd a kardod,

S ne feszítsd rám nyilad,

Csak háromszor csókolj meg,

Mert lehet, hogy egy rút gyík vagyok,

De ártani nem fogok neked!”

A herceg megtorpant. Úgy gondolta, csakis a boszorkány műve lehet, hogy a gyík félelmetes állkapcsai közül hűga hangja szól hozzá. A gyík újra elismételte:

„Tedd le kardod,

Ne feszítsd rám nyilad,

Csak arcomra adj három csókot,

Mert ha nem győzők napkelte előtt,

Örökké rút gyík maradok!”

Childe Wynd odalépett hozzá. Megcsókolta egyszer, de nem történt semmi. Megcsókolta még egyszer, és akkor sem volt változás. Ám amikor harmadszorra is megcsókolta a gyíkot, szörnyű üvöltés közben lehullott a gyíkbőr, és kibújtt belőle a gyönyörű Margit hercegnő.

Childe Wynd beborította hűga testét a köpenyével, és együtt mentek haza a kastélyba.

Ott a herceg megtalálta a boszorkányt, és megérintette egy vörös berkenyefa ággal. A boszorkány erre egyre kisebb lett, és végül egy csúf varangy vált belőle, mely meredt szemekkel bámult maga elé, és borzasztó sziszegő hangot hallatott. Szaporán leugrált a kastély lépcsőjén, majd eltűnt az emberek szeme elől.

Childe Wynd átvette apja helyét a trónon. Többé nem látták a boszorkányt, de attól a naptól kezdve az a hír járta, hogy a szomszédos tartományban egy gonosz varangykirálynő kísért éjszakánként.

Joseph Jacobs meséje

Lois Lowry

Az emlékek őre

Jonas megvonta a vállát, és maga is belépett az ajtón. Az újszülött szeme azonban őt is elgondolkodtatta. Tükör csak elvétve akadt a telen; nem minősült tiltott tárgynak, épp csak nem volt rá szükség. Jonas akkor sem mindig nézte meg magát, ha olyan helyen járt, ahol volt tükör. Ezt az újszülöttet látva azonban eszébe jutott, hogy a világos szem nemcsak azért különös, mert ritkaság, hanem mert egy bizonyos fajta tekintet kölcsönöz tulajdonosának. Mi is az, ami az ilyen tekintetben van? Mélység, talált rá a szóra. Mint mikor az ember a folyó tiszta vizébe pillantva lelát egészen a fenékgig, ahol titokzatos, felfedezetlen dolgok rejtőznek. Jonas kissé zavarba jött a tudattól, hogy az ő szemében is ilyen tekintet ül.

Úgy tett hát, mintha nem érdekelné az újszülött, s az asztalához sétált. A szoba másik végében Anya és Lily a mőzeskosár fölé hajoltak, miközben Apa széthajtotta az újszülött takaróját.

– Hogy hívják a puha tárgyat? – kérdezte Lily, kezébe véve a gyerek kosarában fekvő szőrös figurát.

Apa a játékra pillantott.

– Vízilónak – felelte.

Lily kuncogott a különös szón.

– Víziló – ismételte. Aztán letette a puha tárgyat, és a takaróból kiszabadult, vidáman kapálózó újszülöttekre nézett.

– Az újszülöttek olyan édesek – sóhajtott. – Ha nagy lesznek, remélem, szülőanyának osztanak be.

– Lily! – szólt rá élesen az anyja. – Ilyet ne is mondj! Az nagyon alantas beosztás.

– De én beszéltem Natashával. Tudod, azzal a tízessel, aki a szomszéd utcában lakik. Ő néha a Szülőközpontban végzi az önkéntes szolgálatát. Elmesélte, hogy a szülőanyák finom ételeket kapnak, a testgyakorlásokon nagyon könnyű dolgokat csinálnak, és amíg várják a gyereket, majdnem egész nap csak játszanak meg beszélgetnek. – Lily sértődött arcot vágott. – Nekem igenis tetszene az a beosztás!

– Ez csupán három évig tart – mutatott rá Anya. – Háromszor szülnék, aztán munkaként dolgoznak felnőtt életük egész hátralévő részében, egészen addig, amíg be nem költöznek az Öregek Házába. Erre vágysz, Lily? Három év lustálkodásért cserébe öregkorodig nehéz testi munkát akarsz végezni?

– Hát, végül is nem... – adta be a derekát kelletlenül Lily.

Apa a hasára fordította a kosárban fekvő újszülöttet, majd leült és ritmikusan simogatni kezdte a csöppség hátát.

– Különb is, Lily-Mili – szólt kedves-szelíden –, a szülőanyák még csak nem is látnak újszülötteket. Ha annyira kedveled a kicsiket, inkább abban reménykedj, hogy dajkálónak osztanak be.

– Ha nyolcas lesz, és elkezdsz önkéntes szolgálatra járni, majd próbáld ki, milyen a Dajkálóközpontban dolgozni.

– Ki fogom próbálni – bólintott Lily, és letérdelt a kosár mellé. – Mit is mondtál, hogy hívják? Gábielnek? Szia, Gábiel – köszönt nevetve, majd egyszerre suttogóra fogta a hangját. – Hoppá. Azt hiszem, elaludt. Jobb lesz, ha csendben maradok.

Jonas az iskolai feladat fölé hajolt. Az volna a nagy csoda! Lily képtelen csendben maradni. Lehet, hogy inkább bement volna a beosztási irodába. Akkor egész nap ott ülhetne a mikrofon mögött, és harsoghatná a hirdetőpanelek. Jonas nevetett magában, ahogy elképzelte hűgát, amint a bementőkre jellemző fontoskodó hangon olyasmiket darál, mint: FIGYELM! EMLÉKEZTETJÜK A KILENCNÉL FIATALABB B-NEMŰEKET, HOGY A KARSZALAGJUKAT EGÉSZ NAP SZABÁLYSZERŰEN MEGKÖTVE KELL VISELNIÜK.

Jonas ránézett Lilyre. Némi elégtétellel állapította meg, hogy a szalag, mint oly gyakran, most is kibomolva fityeg húga hajában. Biztos volt benne, hogy hamarosan elhangzik majd egy efféle közlemény, elsősorban Lilynek címezve. Bár nevet nem mondanak, mindenki tudni fogja, kinek szól a figyelmeztetés.

Az írókat évszázadok óta rendkívüli módon érdekli az, hogy milyen lenne egy tökéletes világ. És bár vannak, akik úgy vélik, a miénk a lehetséges világok legjobbjika, azért a legtöbben másként gondolkodnak erről. Számítatlan olyan mű született, amely egy ideális (mintaszerű) társadalom vagy világ leírására tesz kísérletet. Ezeket utópiának nevezzük. A műfaj neve valójában „nem helyet” jelent, ami a vállalkozás lehetetlenségére is rámutat. Éppen ezért sok utópiáról előbb-utóbb kiderül, hogy inkább ellenutópiával van dolgunk. És hogy mi jellemzi az ellenutópiát, más szóval disztópiát? Kezdetben akár valami egészen boldog, remek világnak

Tökéletes világ?

is tűnhet, amelyről fokozatosan olvad le a máz: ahogyan belátunk az ilyen világok működésének (sötét) oldalába, úgy rajzolódik ki előttünk maga a disztópia is. Ha ismered az Éhezők viadalát, akkor nem is olyan nehéz elképzelni, miről beszélünk...

És talán szentségtörésnek gondolod, de ezen a héten az Éhezők viadalánál egy sokkal jobb (és rövidebb) regényt ajánlok, mégpedig Lois Lowry Az emlékek őre című könyvét. A főszereplő, Jonas egy olyan világban él, ahol nincs helye egyediségnek és egyéniségnek, sőt

a valódi családnak sem. Amikor Jonast kiválasztják, hogy ő legyen a következő Emlékek őre, rálátást kap világa tökéletlenségére. És ahogyan erre már biztosan rájöttél: elhatározza, hogy új utat választ. De vajon milyen következményei lesznek ennek? Azt csak az tudja meg, aki elolvassa a könyvet.

Számodra milyen lenne a tökéletes világ? Hogyan képzeld el a legrosszabb társadalmat? Írd meg nekem az iránytűjp@gmail.com címre, de Facebookon (<https://www.facebook.com/IranytuJP>) is megtalálasz.

Jó olvasást és világmegváltó gondolatokat kíván:

Herédi Károly

Falakat rengető hangszerek

Fafúvós...

...és rézfúvós hangszerek

A bibliai történet szerint zsidó papok koszarvból készített kürtjeinek hangjától omlottak le Jerikó város falai, és Mihály arkangyal harsonájának szava adja majd hírül az utolsó ítélet napjának eljöttét.

A hegyi pásztorok fából, fakéregből vagy rézből készített havasi kürtjeinek messze hangzó hangja nyájukat terelt, farkasokat, medvéket riasztott, és gyakran a kapcsolatteremtés egyetlen

eszköze is volt. A kürt honfoglaló őseinknél, de más lovas népeknél is vezéri, fejedelmi méltóságjelvényé, a vitézség jelképévé vált. A középkorban magas őrtornyok erkélyein vigyázó őrk riasztották kürt- vagy trombitaszóval a városok lakóit, ha ellenség vagy tűzvész fenyegetett, és adták hírül a főúri vendégek, győztes hadvezérek érkezését. Később az őrtornyok zenészeinek feladatává vált a hallgatóság gyönyörködtetésére

szolgáló muzsikálás, a toronyzene is. Trombiták, kürtök szavára indultak harcba a régi idők katonái, és trombitás fújt riadót, takarodót a lakóházakban is. A kanász kürt (tülök) a pásztorok, a vadász kürt a vadászok, a postakürt a hírvivők elmaradhatatlan kelléke volt évszázadokon át. Az 1600-as évektől a rézfúvósok a katonazenekarok mellett a hangversenypódiumoknak is elengedhetetlen hangszerei lettek.

A hangszerek királynőjeként elismert hegedűt számos, pengetéssel vagy vonóval megszólaltatott húros hangszer előzte meg, kőkori őseink megpendített íjától a gitárig. A középkor énekmondói, a regösök, igricek, hegedősök többnyire koboz- vagy lantkísérettel énekeltek a hősi harcok történeteit az országutakon kóborolva, vagy nemesi udvarokban. Arra, hogy húros hangszerekből vonóval is gyönyörű hangokat lehet előcsalni, a hagyomány szerint egy ókori ceyloni uralkodó jött rá először. Napjaink négyhúros hegedűje 1550

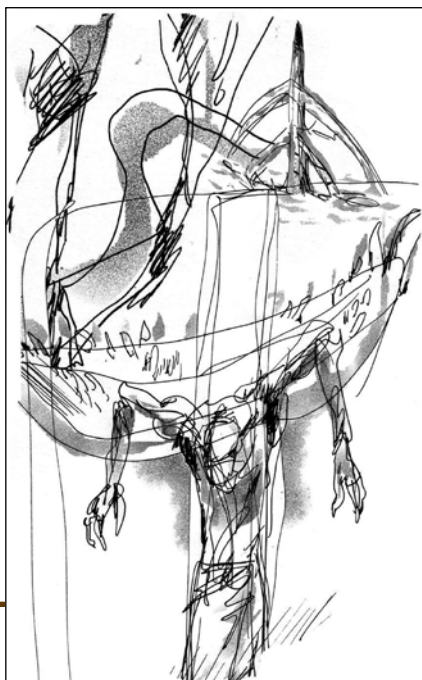
A hangszerek királynője

tájéán született az itáliai Bersciában, Gasparoda Solo műhelyében. A húros hangszerek családjának fiatalabb, alig 600 esztendő tagjai a billentyűs hangszerek. A legelsők – klavikord, virginál, spinét, csembaló – húrjait billentyűkkel mozgásba hozott pengetők (madártoll, csont- vagy fémlapocskák) pendítették meg. 1700 táján Bartolommeo Cristofori firenzei műhelyében készült el az első, halkán és han-

gosan egyaránt szóló billentyűs hangszer, a „pianoforte”, amelynek húrjait kis, nemezzel bevont kalapácsok szólaltatták meg, és amelyről Liszt Ferenc így írt: „Egyetlen ember tíz ujjá elegendő mindazoknak a hangzásoknak a megszólaltatásához, amelyeket egy hangversenyen száz muzsikuskelt életre.” Magyar neve, a zongora, a nyelvújítás korában született, a zengő és tambura szavak összevonásából.

VAJDASÁGI KÉPZŐMŰVÉSZEK

Péter László grafikus

A székeleykevei származású művész a belgrádi Iparművészeti Főiskola könyvgrafikai szakán végezte tanulmányait 1983-ban. Tanárként és szabadfoglalkozású képzőművészként dolgozott 1990-ig. 1991 óta Magyarországon él. 1979-től a temerini TAKT művésztelep tagja, majd 1986 és 1989 között a tábor művészeti vezetője volt. Magyarországi és vajdasági lapokban jelentek meg grafikái. Installációkat, animációs filmeket, monotípiákat és könyvillusztrációkat készít. Animációs filmekben 1992 óta szakaszosan, 1997-től pedig folyamatosan dolgozik. Eddig 17 animációs filmben működött közre. 43 egyéni kiállítása volt, fontosabb közös tárlatainak

száma pedig 41. Illusztrátorként 23 könyvet vagy kiadványt jegyez. Számos egyéni és csoportos kiállításon szerepelt vajdasági és magyarországi városokban.

Keresztre feszítve (tusrajz)

Péter László

Bizánc a hatalma csúcsán

II. Baszileiosz császár, a bolgárölő

A nagy Bizánci Birodalom több ízben élt át fejlődést és hanyatlást. A X. század vége és a XI. század eleje a bizánciak történetében egy fényes korszak volt, amikor II. Baszileiosz császár állt a birodalom élén.

Baszileiosz nagyon kicsi korában, már ötévesen, elvesztette édesapját, II. Romanoszt. Harcolnia kellett a császári trónért, annak ellenére, hogy a Makedón-dinasztia jogos trónörököse volt.

II. Baszileiosz császár

976-ban, amikor még Baszileiosz nagy küzdelmet folytatott a koronáért, Makedóniában felkelés tört ki, amely a Balkán-félsziget bizánci uralom alóli felszabadító harcává szélesedett ki. Baszileiosz egy sikertelen balkáni hadjáratot indított Sámuel bolgár cár ellen. Kudarca felbátorította a bizánci nagyurakat, hogy ők is fellázadjanak és a császárnak megtagadják a hűséget. Minden Baszileiosz ellen fordult. Emiatt segítségért folyamodott az orosz fejedelemehez, Vlagyimirhoz. Cserébe felajánlotta neki hűgát, Annát, egy feltétellel: hogy az oroszok felvegyék a kereszténységet. Odáig egyetlen bizánci hercegnek sem ment férjhez idegen uralkodóhoz. Az orosz fejedelemeleget tett a követelésnek, és segítségével Baszileiosz császár győztesként ke-

Tudod-e?

II. Baszileiosz császár a bolgárokkal folytatott küzdelmekben rengeteg hadifoglyot ejtett, 15 ezren lehettek. A császár a bolgár harcosokat megvakíttatta, csak minden századik fogolyt hagyta meg egyik szemét, mint mondta, hogy haza tudjanak találni és elmondják, milyen hatalmas a bizánci császár. A bolgárok iránti könyörtelensége miatt Bolgárölőnek nevezték el.

Bizánc a X. században

rült ki a nagyurakkal folytatott harcokból. Ezzel egyidejűleg megkezdődött a Kijevi Fejedelemség megkeresztelése, ami az orosz nép számára egy új korszak kezdetét jelentette. Ez az esemény nagy hatással volt magára Bizáncre is, mivel hatásköre jelentősen kiterjedt. Az orosz egyház a konstantinápolyi patriarchátus fennhatósága alá került. Az orosz kultúra attól az időtől kezdve évszázadokon keresztül nagy mértékben bizánci hatás alatt volt.

II. Baszileiosz, miután véres harcokban legyőzte a hazai lázadó nagyurakat, megkezdte arisztokráciaellenes politikáját, amint elődei is. A császár 996-ban kibővítette a már létező régebbi törvényeket. Korlátozta a kolostorok birtokainak kiterjesztését, szigorúbb előírásokat hozott a nagybirtokosok ellen. Uralkodóként egyébként is szigor és könyörtelenség jellemezte. Alattvalóitól feltétlen engedelmeséget követelt, senkiben sem bízott, lehet, hogy éppen emiatt soha nem is nősült meg. Magába zárkózott személyként jellemezték, aki egy-

Samuilo császár

ga irányította nagy birodalmát, elutasítva minden tanácsot. Aszketikus, katonai életmódot folytatott, nem érdekelte a tudomány, sem a művészetek.

II. Baszileiosz birodalmának két nagy külső ellenfele volt. Az egyik Samuilo császár Makedón birodalma a Balkán-félszigeten, a másik pedig az egyiptomi Arab kalifátus. Miután 1001-ig a birodalom keleti határait megerősítette, figyelmét a Balkánra helyezte. Egész sor győzelmet aratott a Balkánon 1004-ben és 1005-ben, a többi között elfoglalta Szkopjét és Drácsot is. Samuilo birodalmának a döntő csatát 1014-ben adta meg, a kleidioni csatában. A nagy vereség hírére Samuilo gutautést kapott, birodalma még fennállt ugyan négy évig, de utána összeomlott.

Baszileiosz mindenütt visszaállította a bizánci hatalmat. Ünnepeles körülmények között bevonult Ohridba, Samuilo székhelyére. Bizánc hatalma a Balkán-félszigeten helyreállt – a szlávok érkezése óta először. Samuilo birodalmát témákra osztotta, amelyek közül Bulgária volt a legjelentősebb, Szkopje központtal. A korábban bolgár hatalom alatt lévő délszláv földek Bizánc vazallusává váltak, de megtartották hazai fejedelmeket.

Élete végén II. Baszileiosz császár figyelmét Itáliának szentelte. Egy szicíliai hadjáratot tervezett az arabok ellen, de halála 1025. december 15-én megakadályozta ebben.

II. Baszileiosz egy óriási birodalmat hagyott maga után, amely az örmény hegyektől az Adriai-tengerig húzódott, illetve az Eufrátesztől a Dunáig. Magába foglalta a délszláv térségek nagy részét, a Kijevi Oroszország is birodalmának hatása alatt volt. II. Baszileiosz ideje Bizánc hatalmának a csúcsát jelentette.

Látványos fantáziafilmekben bővelkedik a tavasz. Tulajdonképpen szinte rögtön a májusi ünnepek után kezdték el a mozik vetíteni A galaxis őrzői várva várta második részét, amelyben visszatértek Star Lord és az űrcimborái, Gamora, Drax, Rocket Raccoon és a kis Groot. A fura csapat útját lélegzetelállító kalandok és családi bonyodalmak kísérik, de előkerül egy újabb királyi válogatást tartalmazó magnókazetta is. Nemrég mutatták be a mozik az Arthur király – A kard legendája című filmet is, amelyből megismerhetjük az utca gyermekét, Arthurt, aki nem is sejtí, hogy ereiben királyi vér folyik, míg egy sziklába döfött kardra nem talál, amit sikerül onnan kirántania. Arthur ezek után az Excalibur erejével a trónbitorló zsarnok, Vortigern ellen fordul. A filmet Guy Ritchie rendezte. Az alábbiakban további filmekre hívjuk fel a figyelmet.

Újból rémiszt az Alien

1979-ben jelent meg az első *Alien*, amit magyarul *Nyolcadik utas: a Halál* címen mutattak be. Ebben szállt le a fiktív Weyland-Yutani vállalat Nostromo nevű űrhajója egy kisbolygóra, ahol a legénység egy ismeretlen eredetű űrhajó roncsában felfedezte minden idők legfélelmetesebb lényét. Legtöbbször egyszerűen csak aliennek nevezzük, habár a későbbiekben kiderül, hogy a neve: xenomorph XX121. A bolygó is, ahol a Nostromo landolt, csak a második résznél, 1986-ban kapta meg az LV-426 nevet. Az Alien készítő filmgyártó cég ennek apropóján nevezte ki tavaly, a film 30. évfordulója alkalmából, április 26-át Alien Napnak, amelyet idén is megünnepeltek a film rajongói. Az Aliennek három folytatása készült, majd néhány film erejéig az idegenek összecsaptak egy másik film földönkívüli lényeiével, a ragadozókkal (*Alien vs. Predator*). Az első Alien film rendezője, Ridley Scott, az Alien előzményeihez köthetően 2012-en a Prometheus filmet rendezte, idén pedig ehhez kapcsolódóan mutatja be az Alien: Covenant című filmet, amelyet a napokban kezdtek el vetíteni a mozik.

Kalandok az űrben, a földön és a vízen

Jönnek a kalózok

A Karib-tenger kalózái: Salazar bosszúja, angolul *Pirates of the Caribbean: Dead Men Tell No Tales* a filmsorozat ötödik része, amelyet 26-ától vetítenek a mozikban. Johnny Depp visszatér Jack Sparrow szerepében. Az új epizódban a hányatott sorsú Jack kapitányt erősen megcsapja a balszerencse szele, amikor a retentó Salazar kapitány (Javier Bardem) vezette gyilkos szellemkalózosok megszöknek az Ördög Háromszögéből. Egyszerű cél vezérli őket: végezni akarnak minden egyes kalózzal, különösen Jackkel, akinek egyetlen reménye Poszeidón legendás szigonyában rejlik. Eerre azonban csak

úgy bukkanhat rá, ha szövetségre lép Carina Smythszel (Kaya Scodelario), a ragyogó elméjű és szépségű csillagással, és az ifjú Henryvel (Brenton Thwaites), a Királyi Flotta tengerészével. Úgy tudni, hogy az ötödik részben visszatér Orlando Bloom és Keira Knightly, de a legendás Beatles együttes tagja, Sir Paul McCartney is szerepet kapott.

A harcos nő kalandjai

A Wonder Woman a női képregényhős első egész estés élőszereplős mozifilmje. Június elsejétől kezdik vetíteni, a címszereplőt Gal Gadot alakítja. A filmet is nő rendezte, Patty Jenkins. Ez lesz a Wonder Woman első önálló filmje azok után, hogy a karakter tavaly – szintén Gal Gadot alakításában – epizódszereplőként bukkant fel a DC-hősöket felvonultató Batman Superman ellen – Az igazság hajnalában. A Wonder Womanben megismerjük Dianát, az amazonok királynőjének lányát, aki az amazonok szigetén él és amazontársaival együtt itt vált rettenthetetlen harcossá. Miután Diana megmenti Steve Trevort, a vadászpilóta figyelmezteti őket, hogy az amazonokat is veszélyezteti a világháború. Ekkor Diana bátor döntést hoz.

Furcsa klip a rajongókról

Nemrég jelent meg az Avenged Sevenfold, illetve az A7X új videója, amelyet a tavaly októberben megjelent *The Stage* című nagylemezen található *God Damn* dalhoz készítettek. A kaliforniai rockegyüttes úgy döntött, hogy ebben a klipben a rajongókat helyezi középpontba. Nagyjából azt láthatjuk, hogy a zenekar vadul zenél a színpadon, miközben a tömeg őrjöng és rohángál körülöttük, de mégis nagyon különleges a klip képvilága. A videót Anders Rostad rendezte, és ez év elején kezdték el forgatni a rajongók bevonásával. Az együttes nagy öröme a világ minden pontjáról érkeztek jelentkezők, hogy részt vehessenek a forgatáson. A frontember M. Shadows azt mondta egy interjúban a videó kapcsán, hogy teljes egészében a rajongókról szól, de ahogy a kamera elmozdul, úgy a kép is eltorzul és végül semmi sem az, aminek látszik.

Kygo és az énekesnők

Kygo norvég lemezlovas, szívesen működik együtt zenészekkel. Nemrég két híres énekesnővel is dolgozott. Egyik eredményeképp jelent meg a Selena Gomezzel együtt készített *It Ain't Me* című dal videoklipje, amely igencsak megható lett, de így is nagyon tetszik a rajongóknak. A videóban Selena ugyan nem tűnik fel, de egy érdekes történetet kísérhetünk végig. Kygo ezek után sem ült a babérjain. A rajongók még szinte fel sem ocsúdtak az *It Ain't Me* hatásától, a DJ máris egy újabb dallal rukkolt elő, amelyet Ellie Gouldinggal készített. Igaz, hogy korábban is dolgoztak már együtt, Kygo több remixet készített Ellie Goulding számára, de ez lett az első igazi közös alkotásuk, ami ötletesen a *First Time* (Első alkalom) elnevezést kapta. A rajongók számára reménykeltő ez a cím, elvégre az első alkalmat akár egy második is követheti.

Új lemezt adott ki

Cleveland fenegyereke, Machine Gun Kelly tavalyelőtt októberben jelentette meg legutóbbi stúdióalbumát *General Admission* címmel. A lemeztől hét dalhoz klipet is forgatott, és ezek nagy népszerűségnek örvendenek a videómosztó portálokon, ugyanakkor a lemez is előkelő helyezéseket ért el a toplistákon. Emellett tavaly nyáron elindította színészi karrierjét is, hiszen szerepelt az *Idegpálya* című filmben Emma Roberts és Dave Franco oldalán. A rapper nemrég bejelentette zenei visszatérését, ennek eredményeképp a napokban jelent meg a harmadik albuma, amely a *Bloom* címet kapta. A lemezen más ismert előadók közreműködésével készült dalok is helyet kaptak, például a *Go For Broke* (feat. James Arthur), az *At My Best* (feat. Hailee Steinfeld) és a *Bad Things* (feat. Camila Cabello).

Karrier és család

Pink legutóbbi, hatodik lemeze, a *The Truth About Love* 2012-ben jelent meg. Az albumról több dal is kitaratóan uralta a toplistákat, ilyen volt például a *Blow Me (One Last Kiss)*, a *Try* és a *Fun*. Énekesének, Nate Ruessnek a közreműködésével készült *Just Give Me a Reason*. Mivel Pinknek egy évvel korábban lánya született, így az album megjelenése után főleg a családnak szentelte az idejét, de azért előhozakodott új dalokkal is. Tavaly például a *Just Like Fire* zeneszámmal, amely egyben az Alice Tükkörszágban filmzenéje is lett. Azután az év végén megszületett második gyermeke is, de úgy tűnik, hogy Pink ezúttal nem pihen és megpróbálja egyensúlyban tartani a karrierjét és a családi életét. Siával a *Waterfall* című, Stargate által létrehozott dalban énekelt, de úgy tudni, hogy a stúdióban is keményen dolgozik, mivel szeretné mielőbb megjelentetni hetedik lemezét. Erre várnak a rajongói is.

Jelige: „Big Brother”

Kedves Bizi!

Kérlek, segíts, adjál tanácsot, mit tehetnék a gondommal kapcsolatban! Hetedikes lány vagyok, nagyon szeretek mozogni, sportolni. Csapatsportra járok, de nem mennek a dolgok olyan simán, ahogy szeretném. Az edzésen semmi problémám nincs a lányokkal, kivéve egyet, akivel nem jövök ki jól. Állandó összetűzésben vagyunk. Úgy érzem, hogy ő irigy rám, ami engem nagyon zavar. Az a legnagyobb baja, hogy az edzőnk jobban figyel rám, többre becsül engem, mint őt, a balkezességem miatt. Különb, az irigysége állandó, mindenkire irigy és féltékeny valamiért, pl. ha valakinek divatosabb cucca van vagy szebb mint ő stb., mindjárt megharagszik rá és piszkálja. Rám főleg azért orrol, mert jobb módú családból származom, mint ő, mert a szülei gazdagok. Az is a baja, hogy az iskolában is jobb a jegyeim, versenyekre is megyek. A lány kiállhatatlan és szemtelen is, ezért már nem is beszélek vele. Régebben még barátnők voltunk, de amikor nálunk járt és megtudta, hogy kik a szülei, nagyon eltávolodtunk egymástól. Azóta állandóan piszkálódik és pletykázik rólam. Eddig nem szóltam semmit se, mert engem valójában nem is érdekel! A többiek sem nagyon kedveli, mert mindenkivel gonoszodik. A szülei haragszanak rám, hogy töröm a szemtelenségeit. Mellesleg azért is féltékeny rám, mert van egy jóképű, hozzám való fiúm, aki idősebb nálam ugyan, de kedves. Neki meg lassan barátnője se lesz. Érdekel, hogyan tudnám visszaállítani a dolgokat a régi kerékvágásba, hogy ne kelljen állandóan a szemtelenségeivel foglalkoznom. Úgy gondolom, hogy egy ember sem választhat szülőket, de barátokat igen.

Válasz:

Úgy látszik, a klubtársnőd, a volt barátnőd a sok kellemtelenség és rossz dolog ellenére még mindig nagyon fontos számodra. Szerintem a felsorolt sok rossz tulajdonsága mellett akad még néhány nagyon jó is, ami miatt úgy érzed, hogy vissza kellene állítanod a „dolgokat a régi kerékvágásba”. Nagyon jó lenne, ha először is átgondolnád és lejegyeznéd, melyek ezek a jó tulajdonságok, ami miatt továbbra is jó lenne barátkozni vele. Le is jegyezheted ezeket, szembeállítva a jókat és a rosszakat. Ezt úgy teheted meg, hogy a papírlapot felibe osztod hosszában, és az egyik oszlopba írod a jó dolgokat, amelyek miatt vonzó a számodra, amiért jó lenne vele barátkozni, a másikba pedig a rossz tulajdonságait, amelyek tisztító hatásúak rád. Ha ezt elvégezted, tisztábban fogod látni a dolgokat. Jó lenne átgondolnod azt is, hogy te hogyan viselkedtél vele, mert lehetséges, hogy akaratlanul is olyan jeleket adtál le feléje, hogy felébresztetted benne a kisebbségi érzetét, és felébredt benne az irigység irántad. Máskülönb, nem kell a cuccaidon hagynod az árcédulát, hogy a többiek tudják, mennyibe kerültek. Fontos, hogy te magad jól érezd magad a ruháidban. Mivel ezen nemigen kellene változtatnod, öltözzél úgy, mint eddig is. A továbbiakban pedig viselkedj természetesen. Ne vedd észre a kis gonoszságait, mert biztos, hogy így szeretné magára

vonni a figyelmet. Tegyé úgy, mintha nem lenne köztetek feszültség: köszöni neki, beszéljess vele. Ha kedved van rá, közös programot is felajánl-hatsz neki. Ha látja, hogy téged nem idegesít és nem bánt a viselkedése (amit igaz, ami igaz, ezt nehéz elérni!), abba is fogja hagyni a piszkálódást. Igyekez minél jobban megismerni és előbb-utóbb a felszínre kerül, hogy valójában hogyan érez irántad és milyenek a valódi szándékai: barátkozni akar veled, vagy ellenséget lát benned. El is mondhatod neki, hogy mi az, ami zavar, és hogy azt szeretnéd, hogy jó barátok legyetek, hisz egy csapat tagjai vagytok. Ha annyira nyilvánvaló a köztetek lévő feszültség, valószínű, hogy az edzőtök is tudatában van ennek, és meg fog tenni mindent, hogy javuljon a légkör, mert a csapatjáték ezt megköveteli. Ha nem vette észre a problémát, nagyon fontos, hogy tudjon róla, ezért el is mondhatod neki a problémát, és tőle is kérhetsz segítséget. Fontos orvosolni az ilyen helyzeteket egy csapatban, mert végül a csapat issza meg ennek a levét.

Jelige: „Csöpi”

Kedves Bizalmas sorok!

Nyolcadikos lány vagyok és az a legnagyobb gondom, hogy ellentétben a barátnőimmel, nekem eddig még nem volt egy fiúm sem. Volt már, hogy nagyon tetszett egy-egy fiú, de annyiban maradt. A barátnőim még nem is szakítottak az előző fiújukkal, már találtak is maguknak másikat, és nem múlik el egy hét sem, már bemutatják az újabb szerelmüket. Én nem járok bulizni, mert nem engedik a szülei. Kisvárosban élek és itt a jó srácok már mind elkeltek. Megpróbáltam chattelni is, de ezt a műfajt nem nekem találták ki. Mit tegyek, hogy nekem is legyen barátom?! Segíts!

Válasz:

Kedves Csöpi, akár hiszed, akár nem, még nem maradtál le semmiről sem! Valójában, még mindig nem jött el a te időd. Ezeket a járási és szerelmi dolgokat nem kell sürgetni és elkapkodni, esetleg elkezdni járni az első fiúval, aki az utadba kerül, hogy ne hogy lemaradjál a többiektől. A járásnak csak akkor van értelme, ha vonzalom áll mögötte. A bulizás mennyisége nem garantálja a sikert. Addig pedig lehet gyakorolni a barátságokon keresztül, ahol beszélgetni tudtok egymással. Barátkozni pedig a legkülönbözőbb helyeken lehet: az iskolai szakkörökön, sportrendezvényeken, művelődési egyesületekben, tánciskolában, nyári- és téli táborokban, stb. Tehát, addig, amíg nem jön el a te időd, barátkozzál, barátkozzál, barátkozzál, és persze ne feledkezz meg az iskolai feladatokról sem.

Kérdéseitekre Bori Mária pszichológus válaszol
e-mail: bizalmas.sorok@gmail.com

NAHÁT!

Mitől függ, hogy ki mennyire okos?

Természetesen attól, hogy milyen nagy az agyunk – mondaná valamelyikőtök. Pedig ez nem így van, hiszen, ha csupán a nagyság dőntené el a teljesítőképeséget, akkor a toronyórának pontosabban kellene járnia, mint a karórának. A pontosság azonban nem a nagyságtól, hanem a szerkezet finomságától függ. Így van valahogy ez az emberekkel is: nem feltétlenül az a legokosabb, aki a legnagyobb kalapot viseli! Néhány híres, nagy embernek az agyát halála után megmérték. Kiderült, hogy némelyiküknek az átlagnál kisebb volt. A

legnehezebb aggyal viszont – az eddigi adatok szerint – éppen egy idióta rendelkezett. Tehát „az ész” nem a nagyságtól, hanem az idegsejtek számától függ.

Más adatok érdekes módon azt látszanak bizonyítani, hogy késő öregkorukig azok őrzik meg értelmük frissességét, akik egész életükben „dolgoztatták” az agyukat. A magas életkor, úgy látszik, nem a lustáknak, hanem azoknak kedvez, akik szeretik „tornáztatni” az agyukat. Jó lesz tehát ezt idejében meggondolni!

Okos lányt keresek komoly kapcsolat céljából.
Telefonszámom a következő:

$$\frac{100_{100}(10)}{100} \cdot \frac{\sqrt[3]{(14661)^6} \cdot \sqrt[3]{(\sqrt{16}) \cdot (\sqrt{64} + \frac{16}{\sqrt{4}})}}{\sqrt[4]{(100_{100}(10))^4} \cdot \sqrt[4]{2\sqrt{16} \cdot \sin(30) \cdot \cos(60)}} \cdot \left(\frac{1}{2} \right)^{-1}$$

$$+ \left(\sqrt[3]{\left(\frac{0,5}{\sqrt{(512 \cdot 0,5)^2}} \right)^{-1}} \right)^{10} - \left(3 \cdot (6 \cdot \sin(30))^3 + \frac{2 \cdot \sqrt[4]{(6 \cdot 0,5)^8}}{\cos(60)} \right)$$

Talán helyesebb lenne így feltenni a kérdést: ki és miért fitogtat valamit? És nem is egyszerű, de unos-untalan... Lehet, hogy kissé meglepő, viszont tény: aki az erejével kérkedik, a legtöbb esetben gyengeségét szeretné véka alá rejteni. Aki mindig mindent jobban tud, talán önmagának sem meri bevallani, mennyire hézagosságok az ismeretei. Tapasztalatból tudjuk, hogy a Herkules-erejű emberek a világ legszeledebb, legbékésebb teremtetései, szinte irtóznak az erőszaktól. Legnehezebb szóra bírni a nagy tudású embereket, ők szokták „tudni, hogy semmit sem tudnak”. És ha már Szókratésznel tartunk: ő még csak leírni sem tartotta fontosnak gondolatait, tanítványai mentették meg az utókor számára nagy ívű eszmerendszerét. Bezzeg hetyke, bezzeg fönn hordja az orrát, aki holmi olcsó bulvárleplekkel kimazsolázott valami „észbontó információt”.

Akik a szerénységet összetévesztik a szégyenséggel, akik csak a ríktó, csiricsáré, állítólagos divatos holmit tartják szépségnek, akiknek sejtelmük sincs róla, hogy bizony „bölcsebbek maradnának, ha legalább néha hallgatnának”. Persze, butaságot még a legnagyobb óvatosság ellenére is bőven mond az ember élete során, ám sokkal jobban teszi, ha ezt legalább nem fitogtatja.

Függetlenül attól, hogy teljesítményorientált világban élünk, minden rekord apró lépésekből áll össze, jelentéktelennek tűnő

megfigyelések hosszú sora húzódik a nagy fölfedezések mögött. Viszont az idő kéréllhetetlen. Lehet sokat edzeni, még többet edzeni – egyik napról a másikra nem leszel Európabajnok. Bújhatod a könyveket, tanulhatsz éjt nappallá téve, ki kell várnod, amíg a tudásanyag összeérik benned, és előbukkannak az

addig rejtett összefüggések. Erőfitogtatásra, kérdésre tehát aligha futja az időből. És ha futná...! Jobb azt hasznosabb dolgokra fordítani. Egyébként már ükapáink is tudták, hogy a „bolond azzal dicsekszik, amije nincs, az okos azt is letagadja, amije van” – ennyit ráadásnak. (T-z)

Ki mit fitogtat?

TESZT

Mennyire törődsz a környezettel?

1. Otthonodban szelektíven gyűjtöd a hulladékot?

- Nincs nekem erre időm.
- Igyekszem odafigyelni rá, de leginkább csak a palackokat és a papírt teszem külön zacskóba.
- Természetesen! Külön válogatom a papírt, a műanyagot és a fémeket.

2. Hetente mennyi szemetet termelsz?

- Szinte mindennap tudnék levinni egy zsák szemetet.
- Változó, de általában két zacskóval.
- Egy zacskónyit.

3. Vásárláskor megnézed-e, hogy a termék milyen alapanyagokat tartalmaz?

- Sosem.
- Sokszor elfelejtem, de ha eszembe jut, mindenképp megvizsgálom.
- Persze, figyelek rá, hogy természetes alapanyagok legyenek benne.

4. Mivel jársz suliba?

- A szüleim autóval eldobnak.
- Általában buszozom.
- Mindennap busszal vagy gyalog megyek.

5. Mennyire figyelsz a víztakarékosságra?

- Nem szoktam figyelni a vízfogyasztást, szerintem nem tudok úgysem lényeges mennyiséget megspórolni.
- Legtöbbször odafigyelek, hogy ne folyassam feleslegesen a vízcsapot.
- Nagyon. Nem folytatom fölöslegesen a vizet, fogmosáskor is elzárom.

Értékelés

Ha a legtöbb válasz a:

Nem sokat törődsz a környezetvédelemmel. Hiába gondolod, hogy egy ember nem teheti tönkre a bolygót, jó, ha tudod, hogy mindenki számít! Csak egy kis odafigyelés, több nem is kell. Sosem késő változtatni.

Ha a legtöbb válasz b:

Jó úton haladsz, hogy valóban környezettudatos életet élj, de azért még van mit tanulnod. Mindennapjaidba próbáld beépíteni az energiatakarékosságot és a hulladékszelektálást!

Ha a legtöbb válasz c:

Te igazán sokat teszel azért, hogy bolygónkat megóvd a szennyezéstől. Környezettudatos vagy, és ezzel társaidnak is példát mutatsz. Csak így tovább!

Mit csinálsz, ha ideges vagy?

Annyi minden miatt idegeskedünk, hogy már szinte fel sem tűnik. A minimális stresszhelyzeteket alig vesszük észre: tömeg van az utcán, alig tudsz haladni, állandó hangzavar, rohanás egyik óráról a másikra. Igaz, apróságok ezek, de nyugalmi helyzetről nem beszélhetünk. Mit tudunk tenni a stressz csökkentésért?

Fizikai aktivitás

Többen javasolják a mozgás különféle formáit: futás, edzés, séta, biciklizés. Stresszhelyzetben a szervezetünk felkészül a futásra vagy a támadásra. Nyilván egy felelés elől nem tudunk meglógni, szó szerint elfutni, pedig a testünk erre készült fel. Rendszeresen mozogni azonban kétszeresen is megéri: a szervezet egészségesen tud reagálni, és a nagy mennyiségű boldogsághormonnak köszönhetően még jól is érezzük magunkat.

Ha azt érzed, hogy „úgy megütném” a másikat, akkor javasolt valamilyen sport bevezetése, főleg egy küzdősporté, ahol ténylegesen le tudod vezetni ezt a tomboló erőt.

A stresszlabda nyomkodása (bármilyen szivacs labda is megfelel erre a célra) is hatékony, mert a nyomkodással szintén megfeszíted és elengeded az izmaidat. Vagy csak egyszerűen rakd be a kedvenc számodat, és tombolj rajta egy jót!

Kreatív időtöltés

Ha sok a stressz, szedd elő kedvenc hobbit, söpörj félre mindent és élj a pillanatnak. Ez lehet bármi, ami kikapcsol téged: mozgás, festés, főzés, zenélés stb.

A hétköznapi nyugalom titka

1. Rendszeres mozgás.
2. Kelj úgy, hogy számba veszed, hogy milyen nagyszerű dolgok fognak veled történni.
3. Teremtsd meg a napi rutinodat: hagyd az időt magadnak, nem kell a rohanás, esetleg egy kis olvasás, teázás az indulás előtt még beleférhet. De természetesen meditáció, relaxáció, zuhanyzás, egészséges reggeli – mind hozzájárulnak egy nyugodt nap kezdetéhez.
4. Ez sokak számára nehéz lesz: sms-ezést, e-mailezést, Facebookot javasolt egy adott idő-

ponthoz kötni, ismerőseink nem igényelnek állandó válaszolgatást. Régebben is megvoltunk, ha 1-2 nappal később kaptunk választ. Inkább töltsd az idődet a barátaiddal személyesen.

5. Kapcsold ki a tévét: a tévéműsorokban rengeteg stresszkeltő információt hallhatunk. A sorozatokat is szándékosan úgy szerkesztik meg, hogy végig fenntartsák az érdeklődést, feszültségben tartanak, hogy a folytatást is biztosan megnézd.

6. Fejezd be úgy a napot, hogy végzel a napi teendőiddel. Amit ma megtehetsz, ne halaszd holnapra! Így másnap nem kezdesz azzal, hogy „ó, még azt is meg kell csinálnom.”

7. A nap végén vedd számba, hogy mi minden történt veled! Emeld ki a pozitív pillanatok!

Tavasszal előkerülnek a hátizsákok is, és természetesen nem csak a túrákra. Ezek a táskák ugyanis nagyon praktikusak. Ha szeretnéd, hogy egy kicsit különlegesebb legyen a táskád, vagy feldobnád valamivel, adunk pár tippet, hogyan teheted ezt.

1. Függők

Talán az egyik legegyszerűbb hátizsák-dekorálási technika függőket akasztani a táskádra.

Ezeket veheted készen, de te magad is elkészítheted gyöngyökből, bőrből, apró csecsebecséből, hogy még egyedibb legyen. A gyöngyös függők mellett egy-egy bojtot is készíthetsz a táskádra.

2. Rávarrható plectnik

A '90-es években volt nagy divatja a hátitáskákra varrható plectniknek, amelyek most újra nagyon népszerűek. Néhány öltéssel kell

Dekoráld a hátizsákad!

csak felvarrnod ezeket a táskádra, de kapható anyagra vasalható változat is.

3. Kitűzők

Szintén visszatérő trend a kitűzőkkel díszített hátizsák. A régi kör alakú, idézetes vagy zenekaros dízi-

tés helyett ma már nagyon szép, fémből készült kitűzőket is készítenek. A legjobb bennük, hogy könnyen cserélgethetőek, így egyszerűen megújíthatod a táskádat akár többször is.

4. Láncok

Ha igazi vadóc vagy, feldobhatod a táskádat néhány láncsal is. Egy kicsit visszafogottabb lesz úgy, ha nem csak önmagában varrod fel a fémláncokat a hátizsákra, hanem átfűzöl egy szalagot vagy egy bőrsávot a láncszemekre. Igazi glam rock tatyóid lehet ezzel a technikával!

5. Szegecselt

Ha szereted a szegecses, kicsit punkos stílust, akkor a hátizsákadat is szabhatod ilyenre.

Hobbiboltokban és méterárú üzletekben kisebb csomagokban

áruknak szegecsket, amelyeket otthon magad is könnyen fel tudsz rakni a táskádra. Dekorálj több formájú szegeccsel, így igazán mutatós lesz a táskád.

6. Feliratos

Egy kis ruhafesték, ecset és a kreativitásod kell hozzá, és garantáltan nagyon egyedi lesz a táskád. A feliratok mellett nyomathatsz rá apró mintákat is, vagy egyszerűbb geometriai mintákat.

Milyen mozgásformát válasszak?

Ha még nem sportolsz valamit, vagy már nem szívesen üzöd eddigi mozgásformádat, próbáld megtalálni a hozzád leginkább illő sportot!

Kapd fel a nyúlcipőt!

A futást sokan szeretik. Olcsó, egyszerű sport, amit szinte bárhol gyakorolhatunk. Szakemberek egybehangzó véleménye szerint a legideálisabb mozgásforma heti öt napon át napi fél-egy órás gyaloglás. Ha már a kondíciód javult, lehet gyorsítani a gyaloglás tempóján, majd fokozatosan lehet elkezdni futni. Célszerű beszerezni egy jó futócipőt, mert így kevesebb veszélynek teszed ki a bokádat.

A bicaj is kiváló választás

Ha számodra nem szimpatikus a futás, próbáld ki a másik népszerű sportot, a biciklizést. Ez az egyik legkiválóbb sport, és szórakoztató szabadidős tevékenység is egyben. Főleg a láb- és a farizmokat dolgoztatja meg.

Csobbánó locspocs

Ha nem a szárazföldi sportok híve vagy, akkor ott az úszás. Az egyik leghatékonyabb mozgásfajta, hiszen az összes izmot egyszerre mozgattja meg. Túlsúlyosan és gerincproblé-

másan is úszhatsz, hiszen nem terheli sem a gerincedet, sem a lábadat túlságosan. Javítja a rugalmasságot, javítja a testtartást.

Ha kerekesebb formákra vágysz

Mindegyik labdajáték hatalmas népszerűségnek örvend. Főleg a karizmokat, illetve a lábat erősíti. Nemcsak az izomzatod fejlődik

vele, hanem a csapatszellem, a kitartásod és az önuralmad is. A csapatsportok tökéletes szórakozást is nyújtanak.

A jó ritmusérzékűek választhatják a táncot is. Rengeteg formája létezik, minden izmodat erősíti, formálja, egyben nagyszerű szórakozás.

Ha már végképp nem megy semmi...

Ha otthonülő típus vagy, akkor is mozognod kell! Hogy otthon is végezhes valamilyen mozgást, próbáld ki az ugrókötelezést. Ehhez a sporthoz nem árt egy kis állóképesség és ritmusérzék, bár akkor is érdemes elkezdened, ha épp ezeknek híján vagy, hiszen fejleszti ezeket a képességeidet.

Az ugrókötelezést nemcsak ugrálva, hanem lépegetve is végezheted. Ha súlyosabb vagy az átlagnál, inkább lépegetsz, ha viszont gyakorlott vagy a mozgásban, nyugodtan ugrálj. Fontos, hogy ne a betonon, hanem inkább fűvön, vagy szőnyegen végezd a gyakorlatokat.

Szeretnél szép szobanövényeket, de csak a kaktuszt mered bevállalni? Nem kell félni, van néhány ideális, szép, cserepes növény kezdőknek is. Ezeket a növényeket csak túlzott gondoskodással lehet elpusztítani, mondhatni, igénytelenebbek, mint egy kaktusz. Ha eleget teszel minimális igényeiknek, szépen fognak fejlődni, ezzel is meghálálva a gondoskodást.

1. Anyósnyelv (*Sansevieria trifasciata*)

Tigrislevélnék is nevezik ezt a szép, akár 90 cm-re is megnövő, húsos levelű növényt. Jellemzően sötétzöld levelei vannak, melyeket sárga szegély keretez.

Gondozása:

– Tedd világos helyre, de ne érje közvetlen napfény. Szobahőmérsékleten érzi jól magát,

Szobanövények kezdőknek

ezért télen se legyen 14 fokosnál alacsonyabb hőmérsékletű szobában.

– Két locsolás között hagyd a földet kicsit megszikkadni. Időnként tápoldatos vízzel locsold.

2. Jukka (*Yucca*)

Pálmaliliom néven is ismert ez a hegyes, sötétzöld, kardszerű levelekkel rendelkező, népszerű szobanövény. Kapható törzses és törzs nélküli formában is.

Gondozása:

– Legjobban a közvetlen napfényt szereti, de megelégszik egy világos hellyel is. Jól érzi magát szobahőmérsékleten, télen sem lehet 7 fokosnál hűvösebb levegőn.

– Kb. két-három hetente locsold, és figyelj arra, hogy soha ne maradjon alatta pangó víz. Két locsolás között hagyd a földjét kicsit meg-

szikkadni. Nyáron havonta egyszer tápoldatos vízzel is megöntözheted.

– Tavasszal (fokozatosan) kiszoktathatod a teraszra vagy a kertbe, csupán arra figyelj, hogy olyan helyre tedd, ahol nem éri sok csapadék.

3. Csokrosinda (*Chlorophytum comosum*)

Talán az egyik legelterjedtebb szobanövény, gyakran zöldikének is nevezik. Fehér-zöld csíkos lecsüngő levelei, időnként kicsi fehér virágai vannak.

Gondozása:

– Világos helyre tedd, de ne közvetlenül a napfényre. A szobahőmérsékletet kedveli, de télen (kevés öntözéssel) akár csupán 10 fokos szobában is tarthatod.

– Ha felül száraz a földje, langyos vízzel öntözd meg (nyáron akár naponta is), de figyelj arra, hogy alatta ne maradjon pangó víz. Március közepétől szeptember közepéig hetente egyszer tápoldatos vízzel öntözd.

REJTVÉNY

Berakós rejtvény

									ZS
			✿				✿		
									✿
	✿	CS	✿		✿	✿	✿	✿	✿
	✿			✿				✿	
									GY
								✿	
✿									

Két szomszéd találkozik. Az egyik összecsapja a kezét, és azt mondja:

- Hogy néz ki maga?

- ...

A választ a rejtvényben talárod, ha berakod a szavakat, betűhalmazokat a rejtvényrácsba.

Kétbetűsek: AL, EI, ZN.

Hárombetűsek: ADO, ALO, BIA, DÚL, IDA, KAL, KÚT, ÖLI, RÚD, SEK, ZÖM, ZSÚZ, SZÚ.

Ötbetűsek: AMÉLI, KIADO, KÖTET, KRIMI, SZOFI.

Hatbetűs: LANGYOS.

Nyolcbetűs: TAKARGAT.

Kilencbetűs: TIEDAFELE.

Tízbetűs: APOLITIKUS.

Tizenegy betűsek: RÚTKISKACSA, TÖRÖKKANIZSA.

Betűrejtvények

1

(SZ) HOZ

2

K : OL

3

$\frac{TTT}{2}$ NY

4

SZÓ SZÓ BAJ

Anagramma

- ÁLMOS
- MÉTER
- ZÁLOG
- ŐRSZEM
- PERES
- VÁROS
- TÜZES
- KENED
- TÁRCSA
- RETESZ

- Hol nyaraltatok az idén? - kérdezik Petit a barátai.
- Afrikában.
- Nagy volt a hőség?
- Ne is kérdezzétek, a tojás megfőtt a napon.
- És hol volt a szállások?
- Tíz kilométerre az egyenlítőtől.
- Északra vagy délre?
- Északra...

A poént megtudod, ha a jobb oldalon levő szavak betűit más sorrendbe rakod, és beírod a rejtvényrácsba.

Szóbetoldó

		T				R		
	C	S				G	Ő	
E	L	R				S	Z	T
	S	Z				G	Ő	
		S				R		

Csak egyetlen szót kell találnod a megfejtéshez, csupán arra ügyelj, hogy értelmes szavak alakuljanak ki.

Lóugrásban

I	E	Ü	D	E
Y	O	I	M	L
Z	S	N	G	H
T	G	P	D	L
A	Ö	Á	O	Y

Két tahiti bennszülött ellátogat a turisták által látogatott strandra, ahol életükben először látnak vízisít.

- Szerinted miért megy olyan gyorsan az a csónak?
- kérdezi az egyik.
- ...

A választ megtudod, ha a lóugrás szabályai szerint fejtetted a rejtvényt.

Megfejtések - Berakós rejtvény: - KINYITOM AZ ABLAKOT ÉS ÜGY; betűrejtvények: 1. SZÓBA HOZ, 2. KOSZTOL, 3. FÉLTÉKENY, 4. SZÓPÁRBAJ; Anagramma: - MÉG SZERENCSE; Szóbetoldó: EPE; Lóugrásban: - NEM LÁTOD, HOGY ÜLDÖZI EGY PASI

Street Art, azaz az utca művészete

zethez komponálnak. Egy-egy ilyen aprólékosan megtervezett alkotás képes színesebbé és vidámabbá varázsolni az unalmas, szürke épületeket és betonfalakat, illetve ráirányítja a figyelmet a városi környezetben zöldellő növényekre, a természetközelség fontosságára. A fotók alapján ti is meggyőződhetek, hogy milyen nagyszerű végeredménye lehet annak, ha a Street Art és a természet találkozik.

Nemcsak ötletesek, egyediek és éléttel teliek, de igencsak figyelemfelkeltők is azok az utcai alkotások, melyeket a művészek a városi növény-

Művészet a koszos autókon

Az illusztrátorként dolgozó moszkvai ProBoyNick az utcán parkoló koszos autókat használja vászonként. Nem csak annyit ír oda, hogy *koszos!*, *moss meg!*, hanem elég magas szintre fejlesztette a maszatolást. Szerintetek is?

Legalacsonyabb pont

Azt talán kapásból rávágjátok, hogy Vajdaság legmagasabb pontja a Verseci-hegyen található és 641 métert tesz ki. Azt már jóval kevesebben tartják számon, hogy hol van a legalacsonyabb pontja.

Eláruljuk: ott, ahol a Néra a Dunába torkollik, ez pedig 75 méter tengerszint feletti magasságban van Fehértemplomtól 10 kilométernyire délnyugatra. Vagyis, tartományunk legmagasabb és legalacsonyabb pontja is Bánát legdélibb részén található.

A torkolatnál levő falu ma is két településből áll, Temespalánkából (Banatska Palanka) és Palánkból (Stara Palanka). Temespalánka jóval nagyobb, a görögkeleti szerb templom is ott található, míg Palánk onnan 2 km-re délre, a Karas, Néra, és a Duna összefolyásánál fekszik. Itt állt a középkorban Haram vára (*Harámvár*). 1129-ben itt várta be II. István a bizánci sereget. 1481-ben itt ütközött meg Kinizsi Pál a törökkel, itt esett el Thököly Miklós. 1692-ben itt találkozott a szabadon bocsátott Zrínyi Ilona férjével, Thököly Imrével. A várnak ma csak a romjai láthatók.

Hogyan készül a vattacukor?

A vattacukrot két amerikai édességkészítő, William Morrison és John C. Wharton találta fel 1897-ben, a Tennessee állambeli Nashville-ben. Rájöttek, hogy egy megfelelő gépezet segítségével a finomra őrölt cukor állaga megváltoztatható, könnyű, pelyhes finomság készíthető belőle. Az új édességet Fairy Floss névre keresztelték, ez magyarul annyit tesz: tündérpelyhely.

Az általuk kidolgozott vattacukor-készítő gép elve a mai napig változatlan. A lényeg az, hogy a finom kristályos állagú cukrot (a hozzáadott színezékekkel és ízesítő anyaggal) a közepén lévő fejbe töltik, ami magas hőmérsékletre hevítve megolvasztja. A fej nagy sebességgel forog, így a folyékony cukormassza a centrifugális erő hatására a szélére csapódik, ahol egészen apró lyukak találhatók. Ezekon keresztül az olvadt cukor vékony sugarakban elhagyja a fejet, és a szabad levegőre érve vékony szálak formájában megdermed. A szálacskák hurkapálcával, vagy – angolszász országokban – papírtölcsérrel könnyedén összegyűjthetők, feltekerhetők, és kész az édesség. Van, ahol dobozba vagy zacskóba csomagolják a vattacukrot, és így árúsítják.

Hol található?

- A tanár kérdezi:
- Hol található boróka?
- A borókásban!

A kakukk

- Melyik madárnak nincs fészke? - kérdi a biológiatanár.
- A kakukknak.
- És miért?
- Mert beköltözött a faliórába.

Biztos, ami biztos

- Írjátok le, hogy mikor volt a pákozdi csata! - szól a tanár.
- Az egyik tanuló biztos, ami biztos, megkérdi:
- Azt is oda kell írni, hogy hol volt?

A mázli

Az iskolában közmondásokkal foglalkoznak a gyerekek. Megkérdezi a tanár, mit is jelent az, hogy „Nem zörög a haraszt, ha a szél nem fújja.”

Dani felnyújtja a kezét:

- Létezik olyasmi is, tanár úr kérem, hogy nem zörög a haraszt, mégis fújja a szél... és akkor az a pletyka!

A tanár nagyon megdicséri. Erre Móríckának is eszébe jut valami:

- Olyasmi is előfordulhat, tanár úr, hogy zörög a haraszt, és mégsem fújja a szél... Akkor az a mázli!

Hároméves

- Petike, mondd meg, mi történt 1802-ben?
- Akkor született Kossuth Lajos.
- Nagyon jó. És 1805-ben?
- Akkor lett hároméves.

Cseresznyeszedés

- Mi a legjobb időszak a cseresznyeszedésre? - kérdezi a tanító néni.
- Amikor nincs ott a gazda! - feleli Jani-ka.

Az utolsó fog

- Móricka! Melyik foga nő ki utoljára az embernek?
- Az aranyfoga, tanító úr!

Ötven évvel ezelőtt

- A tanító felszólítja a gyereketek:
- Mondjatok valami értékeset, ami ötven évvel ezelőtt nem volt!
- Móricka nyújtja az ujját:
- Én, tanító úr!

Mohácsi vész

- Azt szeretném tudni, hogy mikor volt a mohácsi vész?
- Ha a tanár úr is csak szeretné tudni, akkor mit szóljak én?

Holdfogyatkozás

- A tanár lelkesen közli az osztállyal:
- Gyerekek, ma este holdfogyatkozás lesz! Ez egy csodálatosan érdekes, ritka természeti látványosság, úgyhogy senki se felejtse el megnézni pontosan 21 óra 30-kor!
- Mire Mónika az utolsó padból:
- Melyik csatornán?

Igazságtalan büntetés

- A harmadik általánosban az utolsó padban két gyerek beszélget óra alatt. Amikor a tanító észreveszi őket, megparancsolja, hogy büntetésképpen százszor írják le a nevüket.
- Tanító úr kérem, ez nem igazságos - mondja sírva az egyik gyerek.
- Miért?
- Azért, mert őt Kis Pálnak hívják, engem meg Tótkomlósfalussy Aladárnak.

A jövő

- Miért nem voltál tegnap iskolában?
- Tanár úr kérem, edzésre kellett mennem.
- Szóval neked a foci fontosabb, mint a tanulás?
- Bocsánat, de nekem a jövőmmel is foglalkoznom kell.

Példa

- Az osztály a negatív számokat tanulja, de egy tanuló nagyon nem érti a dolgot. A tanár már nagyon dühös és így magyaráz:
- Ha egy buszon vannak nyolcan, és le szállnak tízen, akkor még két embernek kell felszállni, hogy ne legyen senki a buszon.

Felháborít

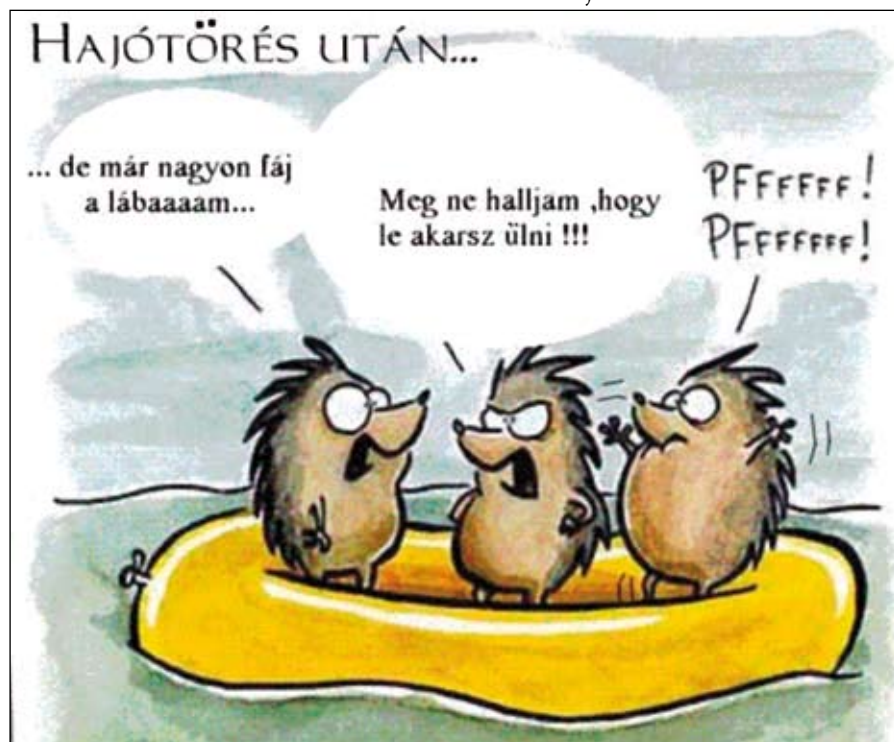
- A történelemtanár felszólítja Rudikát:
- Beszélj valamit Hunyadi László lefejezéséről!
- Rudika hallgat:
- Na, mi az? - sürgeti a tanár. - Miért nem beszélsz?
- Mert úgy felháborít a dolog, hogy nem találok szavakat...

Arkhimédész 1.

- Géza, most Arkhimédész törvényéből foglak kérdezni - mondja a tanár. - Mi történik, ha az ember belép egy vízzel teli kádba?
- Azonnal csengeni kezd a telefon.

Arkhimédész 2.

- Pistike Arkhimédészről felel a fizikaórán:
- Arkhimédész kiugrott a vízből, és ezt kiabálta: Heuréka! Heuréka!
- Igen, helyes - mondja a tanár. - És mit jelent az, hogy heuréka!
- Megtaláltam...
- Remek... És vajon mit talált meg Arkhimédész?
- A szappant...

Ősrégi a kosárlabda?

A kosárlabda már több mint 1500 éve ismert volt a mai Mexikót benépesítő indián népek között. A játékot állítólag az istenek találták ki, hogy összemérhessék erejüket és ügyességüket. Montezuma, az utolsó azték uralkodó is kosármeccsel rendezett el egy határviszályt a szomszédos Texcoco városállammal.

A labda tíz centiméter átmérőjű volt, de mivel tömör gumiból készült, egy erőteljes találat komoly sérülést okozhatott a játékosnak, akár meg is ölhette. A majáknál a mérkőzés hatalmas, 160 méter hosszú és 69 méter széles pályán folyt. A „kosarat”, amely ebben az időben még kőkarika volt, és alig nagyobb a labdánál, több méter magasba építették. A szabályok szinte lehetetlenné tették a játékosok dolgát. A labdát nem volt szabad kézzel, lábbal vagy fejvel továbbítani, csak térdel, nyakkal vagy derékkal, esetleg könyökkel érhetek hozzá. Mivel sokszor még estére sem született találat, alternatív pontozást dolgoztak ki, hogy meg tudják határozni, ki nyert: már az is pontot ért, ha sikerült a pályán kívülre juttatni a labdát. A vesztes csapat kapitányának a fejét vették, a győztes nemesfémeket, drágaköveket, szép fiatal nőket kapott ajándékba az uralkodótól. Ha valaki „kosarat dobott”, még a nézők ruháira és ékszereire is igényt tarthatott. A találat láttán a szurkolók futva hagyták el a stadiont, hogy megőrizhessék értékeiket.

Egy kis matematika

Nézd meg jól az alábbi egyenletet!

$$1\ 2\ 3\ 4 = 5$$

Kétségkívül valami lemaradt. Szerinted vajon milyen műveleteket kell elvégezni ahhoz, hogy tényleg egyenletet kapjunk? Használhatsz bármilyen matematikai műveletet (összeadás, kivonás, szorzás, osztás, zárójel), lényeg, hogy az egyenlet helyes legyen!

Megoldás: két módon is eljuthatsz az egyenletig:
 $(1+2) \cdot 3 - 4 = 5$, vagy $(1+2) \cdot (3-4) = 5$

SZÓLÁSMAGYARÁZAT

Álmodta, mint macska az esőt

A cicákhoz számos babona fűződik. Például a mosakodásba Afogó cirnos láttán azt jóstolták, hogy eső lesz. Ezt egyesek úgy magyarázzák, hogy a macskák szőrzete különlegesen érzékeny a villamosságra, így néha tényleg megérzik a csapadék közeledtét. Nehéz eldönteni, hogy ez igaz-e, az viszont tény, hogy amikor valakit kellemetlen esemény előérzete gyötör, azt szoktuk mondani, hogy érzi, mint macska az esőt. A címben szereplő szólásmondás viszont azt jelenti, hogy valakinek a mondókájából egy szó sem igaz.

KVÍZ

Találd meg a helyeset!

rejtéj, rejtély, relytély

robusztus, robosztus, roboztus

szinpatikus, szimpatikus, színpatikus

mindeggy, mіндеgy, mindegy

jolyo, yoyo, jojó

dagat, dagadt, dagatt

Erzsébet híd, Erzsébet-híd, Erzsébethíd

egyét ért, egytetért, egyetért

csüged, csügged, csüged

(Megjéjtés: rejtély, robosztus, szimpatikus, mindegy, jojó, dagadt, Erzsébet híd, egytetért, dagadt, csügged)

Négy különbséget találhatsz a két kép között! Próbáld ki megfigyelőképességed!

Tessék minket békén hagyni!

Acmabrigde-i etegyemen ké-
 üszlt eikgy tnuamálny aítllsáa
 sznreit a szvkaaon bleül nincs
 jlneestógée annak mkénit rdee-
 özndenk el a btűek: eyeüdl az a
 fntoos, hgy az esló és az uolstó
 betű a hlyéen lygeen; ha a tőbb-
 rie a lgnoejobb özeássivsaszg a
 jleezmló, a sövzeg aokkr is tleejs
 mrtébéekn ovasalthó mraad. A
 jnleeésg mgáayzrataa az, hgy az
 erbemi agy nem eyedgi btűeket,
 hneam tleejs szakvat ovals. Íme a
 bzonytéik. Úhygyog tnseseek mk-
 neit bkébeén hyagni a hleyresáái
 fmonisáokgkal...

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz!

Ideai 15. számunkban a közlekedési szabályok ismeretének fontosságára kívántuk ráirányítani a figyelmet azzal, hogy közöltünk egy útkeresztződésben előállt helyzetet. Kérdésünk az volt, hogy a három közlekedő milyen sorrendben haladhat. A képen főút és mellékút kereszteződött, így A indulhat elsőnek, mert főúton van, aztán B, mert a biciklissel együtt mellékúton halad, viszont egyenes az útiránya, és végül a kerékpáros balra kanyarodhat. A helyesen válaszolóknak közül a szerencse a zentagunarasi Forgó Loretára, az Október 18. iskola hetedikesére mosolygott. Könyvjutalmát a jövő hónap elején postázzuk.

E heti nyereménykérdésünk a múzeumi világnaphoz kötődik. Egy vajdasági intézményt ábrázol a kép. Tudod-e melyiket, és mely városban található az intézmény? Ha még többet tudsz, leírhatod azt is. Várjuk megfontolt válaszokat, küldjétek mielőbb a címünkre, legkésőbb 2017. május 24-éig. Levélcímünk változatlan: **Jó Pajtás, Vojvoda Mišića 1., 21000 Novi Sad, e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs**

A helyes választ beküldők között egy jutalomkönyvet sorsolunk ki. Kérjük, a nevek mellett tüntessék fel iskolátok nevét, az osztályt és a lakcímet is. Köszönjük!

Vallási témában is rajzolhatunk!

A Topolyai Espereskerület és a Fáklya Keresztény Ifjúsági Egyesület közösen meghirdetett rajzpályázatán a szabadkai J. J. Zmaj iskola 3. c. osztályából **Varga Péter** alkotása a korosztály legjobbjává lett, míg **Ubori Petrát** a zsűri dicséretben részesítette. Péter alkotását láthatjátok:

Az adaiak kézilabdában elsőosztályúak!

Nagy hagyománya van Adán a kézilabdának, így nem csoda, hogy az adai Cseh Károly iskola tanulói a körzeti kézilabda versenyen lány és fiú kategóriában is első helyezést értek el. Ezzel megszerezték a jogot a körzetek közötti versenyen való részvételre. További sikereket kívánunk mindkét csapatnak.

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Maticе srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm Tartomány

Magyar Nemzeti Tanács

BETHLEN GÁBOR
Alap

70 éves a Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

- Megjelenik a tanévben minden csütörtökön
- Első szám: 1947. január 1.
- Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács
- Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvoda Mišića 1., Szerbia
- A Kft. igazgatója: **Ókrész Rozália**
- A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta**
- A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna**
- Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály**
- Lektor: **Tóth Eszter**
- Állandó munkatársak: **Bori Mária, Botza Gyarmati Krisztina, Farkas Ilona, Gyarmati Balázs, Herédi Károly, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda**
- Telefon: 021/457-100
- Kéziratokat és képeket nem őrünk meg és nem küldünk vissza
- Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon: 021/557-304, e-mail: (csak lapterjesztési ügyekben) plasma@magyarszo.com
- Dinárfolyószám: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!)
- Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel)
- Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben)
- Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken
- Jó Pajtás az interneten: www.jopajtas.com
- Szerkesztőségi e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs